

**Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2016

Satoranská Monika

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Uplatnění zahraničních hráčů v českých nejvyšších basketbalových
soutěžích mužů a žen**

Foreign players and their participation in the man's and women's czech
highest basketball leagues

Satoranská Monika

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Věra Kuhnová

Studijní program: Specializace v pedagogice:

Studijní obor: B TVS – ZSV

Praha, 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Uplatnění zahraničních hráčů v českých nejvyšších basketbalových soutěžích mužů a žen* vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne:

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování paní Mgr. Věře Kuhnové za její cenné rady a připomínky při vedení mé bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala Dominice Pohunkové za konzultaci a revizi mé bakalářské práce.

NÁZEV:

Uplatnění zahraničních hráčů v českých nejvyšších basketbalových soutěžích mužů a žen

AUTOR:

Monika Satoranská

KATEDRA:

Katedra tělesné výchovy Pedagogické fakulty UK

ANOTACE:

Předmětem této práce je zkoumání působení zahraničních hráčů v týmech hrající soutěže Národní basketbalovou ligu mužů (NBL) a Ženskou basketbalovou ligu (ŽBL) v sezóně 2014/2015. Cílem práce je zjistit uplatnění zahraničních hráčů pomocí vybraných ukazatelů herních výkonů zaznamenaných v technickém zápisu utkání. Následně jsou tato data porovnána s výsledky dosaženými českými hráči. Jako metody zkoumání jsem využila sekundární sběr dat a jejich následnou analýzu.

KLÍČOVÁ SLOVA:

basketbal, zahraniční hráči, efektivita, herní výkon, Národní basketbalová liga (NBL), Ženská basketbalová liga (ŽBL)

TITLE:

Foreign players and their participation in the man's and women's czech highest basketball leagues

AUTHOR:

Monika Satoranská

DEPARTMENT:

Katedra tělesné výchovy

ANNOTATION:

A subject of my work is an examination of performances of foreign players playing in National basketball league and Czech women's basketball league in season 2014/2015. The point is to find out the valuability of foreign players via selected indexes of game performances recorded in game statistics. Then the results are compared to czech players'. As a method, I used secondary data collecting followed by their analysis.

KEYWORDS:

basketball, foreign players, effectivity, game performance, National basketball league (NBL), Czech women's basketball league (ŽBL)

OBSAH

1 Úvod	9
2 Cíl a úkoly práce.....	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Úkoly práce	11
3 Teoretická část.....	12
3.1 Charakteristika basketbalu.....	12
3.2 Herní výkon v basketbalu	13
3.3 Hodnocení a ukazatele herního výkonu.....	16
3.3.1 Technický zápis utkání	17
3.4 Národní basketbalová liga mužů (NBL).....	19
3.4.1 Vývoj ustanovení o počtu zahraničních hráčů v NBL.....	21
3.5 Ženská basketbalová liga (ŽBL).....	22
3.5.1 Vývoj ustanovení o počtu zahraničních hráček v ŽBL	24
3.6 Směrnice ČBF o zahraničních hráčích	24
3.7 Sport a globalizace.....	25
3.8 Sportovní migrace	27
4 Hypotézy.....	30
5 Metody a postup práce.....	31
6 Výzkumná část	32
6.1 Výzkumný soubor	32
6.2 Srovnání počtu zahraničních a českých hráčů	32
6.2.1 Počty hráčů v NBL	32
6.2.2 Počty hráček v ŽBL	33
6.2.3 Srovnání situace v NBL a ŽBL	34
6.2.4 Národnostní složení zahraničních hráčů.....	34

6.2.5 Srovnání počtu zahraničních hráčů v sezonách 2013/2014 a 2014/2015.....	37
6.3 Srovnání odehraného času mezi zahraničními a českými hráči	39
6.3.1 Minutáž v NBL.....	39
6.3.2 Minutáž v ŽBL	41
6.3.3 Porovnání situace v NBL a ŽBL	42
6.4 Srovnání počtu vstřelených bodů mezi zahraničními a českými hráči.....	43
6.4.1 Vstřelené body v NBL	43
6.4.2 Vstřelené body v ŽBL	44
6.4.3 Porovnání situace mezi NBL a ŽBL	45
6.5 Srovnání efektivity mezi zahraničními a českými hráči.....	46
6.5.1 Efektivita v NBL	46
6.5.2 Efektivita v ŽBL	47
6.5.3 Porovnání situace v NBL a ŽBL	49
7 Diskuse	50
8 Závěry.....	53
9 Seznam zdrojů	55
10 Seznam příloh.....	57

1 Úvod

Basketbal, kolektivní sportovní hra, je celosvětově velmi populárním sportem, který se těší oblibě v mnoha zemích, zejména pak v zámoří. I u nás má tento sport dlouholetou tradici a je stále poměrně oblíben, ačkoliv v dnešní době ho řadíme spíše mezi sekundární sporty. V České republice je na prvních příčkách, co se týká popularity, fotbal a hokej. V minulosti naše basketbalové reprezentační výběry dosáhly mnoha úspěchů v evropském i světovém měřítku, například ženský národní tým vybojoval v roce 2010 na mistrovství světa v domácím prostředí druhé místo hned za silným americkým celkem. Juniorské reprezentační výběry také zaznamenaly v poslední době úspěchy, především v ženské kategorii kadetek (do 16 let), kdy na posledních třech evropských šampionátech získaly Češky jednu zlatou a dvě stříbrné medaile. Z basketbalu, stejně jako z dalších sportů, se však dnes stává sport celosvětově propojený. Je to zejména v důsledku procesů probíhajících od konce 20. století, které můžeme postihnout pojmem globalizace. Dále s tím souvisí také celosvětové propojování trhů a ekonomik, nadnárodní kooperace, migrace pracovních sil atd. V basketbale tedy stále více dochází k migraci hráčů, ať už v Evropě mezi různými národními ligami, tak také celosvětově mezi kontinenty. Je stále častější, že čeští mladí hráči a hráčky odjíždějí studovat vysoké školy a hrát basketbal do Spojených států, zatímco naopak z Ameriky k nám přicházejí posily do ligových mužských i ženských celků. Ale jedná se samozřejmě i o evropské hráče, kteří každoročně přicházejí do Česka, nejčastěji z východu, z bývalých zemí Jugoslávie. Tento trend je v posledních letech stále výraznější. Je otázkou, jaké dopady může mít na budoucí vývoj českého basketbalu.

Jelikož jsem sama aktivní basketbalistkou, v tomto sportu se pohybuji již od 8 let a posledních 6 let hraji právě v naší nejvyšší soutěži žen ŽBL, je mi toto téma velmi blízké a při výběru jsem zohlednila právě fakt, že při zpracování budu moci uplatnit a využít vlastní zkušenosti. Osobně pozoruji, že nákup zahraničních hráček do ligových týmů se stal v posledních letech jakýmsi pravidlem. Touto prací bych ráda poukázala na problematiku v basketbale, která souvisí se zapojováním zahraničních posil v ligových klubech. Při větším počtu zahraničních hráčů se zmenšuje prostor zejména pro mladé české hráče, kteří pak nemají dostatek šancí, aby získali potřebné herní zkušenosti. Pokud kluby včas nezapojí mladé hráče, hlavně juniorské reprezentanty a reprezentantky, nastává problém v seniorských kategoriích, kdy tito hráči nejsou schopni na mezinárodním poli konkurovat. Basketbalové seniorské národní týmy čeká (nebo již začala) generační obměna a je potřeba

kádry doplnit kvalitními mladými hráči. Pokud ovšem v našich ligách budou kluby raději preferovat nákup „hotových“ zahraničních hráčů, může nastat v budoucnu problém a výsledky národních týmů se mohou zhoršovat, jelikož mladí čeští hráči nebudou herně tak zralí a nedosáhnou potřebné úrovně pro souboj na mezinárodních turnajích a mistrovstvích. Tento trend pak může celkově ovlivnit kvalitu českého basketbalu, včetně úrovně domácích soutěží v budoucnu. Problém jistě souvisí s výchovou mládeže a přechodem mladých hráčů do seniorských celků.

Záměrem mé práce je tedy pozorování zahraničních hráčů v našich nejvyšších basketbalových soutěžích, konkrétně v Ženské basketbalové lize (ŽBL) a Národní basketbalové lize mužů (NBL) v sezóně 2014-2015.

2 Cíl a úkoly práce

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zjistit uplatnění zahraničních hráčů v mužské Národní basketbalové lize (NBL) a Ženské basketbalové lize (ŽBL) v sezóně 2014/2015 pomocí vybraných herních ukazatelů technického zápisu utkání a porovnat výsledky s výkony českých hráčů. Následně jsou ze zjištěných údajů vyvozeny závěry.

Konkrétně porovnáám počty zahraničních hráčů s počty českých hráčů v obou soutěžích a zjistím jejich národnostní složení. Dále budu sledovat jednotlivé ukazatele technického zápisu o utkání: odehraný čas, počet bodů a koeficient efektivity zahraničních hráčů. Vytvoření statistické analýzy ukáže, jak velký podíl mají zahraniční hráči na hře družstva a jak jsou pro družstvo efektivní.

2.2 Úkoly práce

- 1) Nastudování odborné literatury a vymezení daného tématu
- 2) Zjištění počtu a národnostního zastoupení zahraničních hráčů
- 3) Získání vybraných číselných charakteristik herních výkonů u jednotlivých týmů NBL a ŽBL
- 4) Porovnání naměřených a statisticky zpracovaných výsledků mezi zahraničními a českými hráči v sezóně 2014/2015

3 Teoretická část

3.1 Charakteristika basketbalu

Basketbal je kolektivní sportovní hra brankového typu, která se však hraje bez brankáře, protože branky, respektive basketbalové koše, jsou umístěny ve výšce 3,05 m nad zemí. Ve sportovních hrách je typické, že spolu proti sobě stojí dva soupeři. V basketbale je společným předmětem obou soupeřů míč, kterým se dle vymezených pravidel snaží získat nad protivníkem převahu. Basketbal se realizuje formou utkání, při kterém je na hřišti přítomno z každého družstva pět hráčů. Tito hráči mohou být během zápasu podle pravidel střídáni. Celkem může mít družstvo na soupisce dvanáct hráčů, kteří mohou v utkání nastoupit. Všichni hráči plní útočné i obranné úkoly, které závisejí na tom, které družstvo drží míč. Cílem hry je pak vhodit míč do protihráčova koše a tím získat více bodů než on. Zároveň se tým snaží ubránit svůj koš před soupeřícím družstvem a neinkasovat body. Vítězem je ten tým, který má na konci časově vymezeného utkání více bodů, které vstřelil do soupeřova koše (Táborský a kol., 2007 in Novotná, 2012).

Basketbal je relativně mladým sportem, byl uměle vytvořen původně pro potřeby školní praxe dr. Naismithem v r. 1891 na americké univerzitě ve Springfieldu v Massachusetts. Hlavní basketbalovou federací, která dnes organizuje a řídí všechny velké basketbalové události, jako kontinentální a světová mistrovství nebo olympijské soutěže, je FIBA (Fédération Internationale de Basketball Amateur), neboli Mezinárodní amatérská federace basketbalu. Byla ustavena v Ženevě 18. června 1932. V roce 1986 bylo upuštěno od slova „amatérská“ a oficiálním názvem je od tohoto data Mezinárodní basketbalová federace (francouzsky Fédération Internationale de Basketball), avšak zkratka FIBA zůstala nepozměněna. Jedním ze zakládajících členů bylo i Československo. FIBA dále stanovuje oficiální pravidla basketbalu, ale v jejích kompetencích je také upřesnění podoby vybavení či jiných technických prostředků potřebných v zápase a určování pravidel pro přestup hráčů na mezinárodní úrovni. Založením FIBA, která byla v r. 1935 uznána Mezinárodním olympijským výborem, se dovršila základní etapa rozvoje basketbalu ve světě a byly položeny základy dalšího velkého rozmachu této hry. V roce 1936 byl basketbal mužů poprvé zařazen do programu Olympijských her v Berlíně. Ženský basketbal byl na OH poprvé zařazen v r. 1976 v Montrealu.

U nás se basketbal začal rozšiřovat poměrně nedlouho po jeho vzniku. Je pravděpodobné, že první veřejné utkání u nás se uskutečnilo v roce 1897 ve Vysokém

Mýtě na slavnosti školní mládeže. Basketbal se však v našich zemích začal výrazněji rozšiřovat až po první světové válce, kdy se v roce 1919 odehrálo první skutečné utkání v žižkovské sokolovně v Praze. Basketbal jako sport nejprve neměl svůj vlastní orgán, od roku 1921 vstoupil do organizačního svazu společně s volejbalem. Později v roce 1946 byl založen samostatný Československý basketbalový svaz. Po roce 1948 byl jako sport zařazen do osnov školní tělesné výchovy (Dobrá a Velenský, 1987).

3.2 Herní výkon v basketbalu

V basketbalu, stejně jako u ostatních kolektivních sportovních her, rozlišujeme mezi výkonem celého družstva a mezi výkonem jednotlivce. Podle Dobrého a Velenského (1987) je sportovní výkon basketbalového družstva definován „*jako výkon sociální skupiny zvláštního druhu, založený na individuálních výkonech hráčů, podléhajících vzájemnému regulačnímu působení, jež se projevuje tím, že hráči ovlivňují své jednání i chování skupiny jako celku.*“ Výsledkem výkonu družstva je pak výsledek utkání proti konkrétnímu soupeři. Na výkon družstva má velký vliv zejména jeho vnitřní struktura a její parametry, které ovlivňují úspěšnost, patří soudržnost, participace a autorita. Jsou tedy založeny na sociálně psychologických základech. Soudržností, neboli kohezí družstva, je myšlena semknutost hráčů v jeden celek a dále to, jak jsou hráči schopni na hřišti vzájemně kooperovat. Participace představuje míru účasti každého hráče na hře družstva, která se projevuje v jakémkoliv okamžiku hry. Otázka participace hráče je velmi individuální záležitostí, přesto je však důležitým faktorem výkonu celého družstva. Hráč musí zvládnout základní technické a taktické stránky, umět spolupracovat a komunikovat se spoluhráči, akceptovat je, ale zároveň projevovat určitou míru autonomie při rozhodování v herních situacích. Autoritu, jako poslední parametr, který ovlivňuje úspěšnost družstva, chápeme jako míru významu družstva pro jeho členy. Každý hráč musí přijmout to, že nehraje pouze sám za sebe, ale je členem kolektivu, musí tedy potlačit sobecké projevy a individuální zájmy, které nejsou v souladu se zájmy družstva a ukázat také určitou míru sebekázně (Dobrá a Velenský, 1987).

V každém týmu jsou pro každého hráče vymezeny určité pozice a role. Pokud se podíváme na definici herního výkonu družstva, je z ní jasně patrné, že výkon družstva je založen na jednotlivých výkonech hráčů, kteří v týmu hrají. Sportovní výkon basketbalisty je tedy důležitým a nezbytným předpokladem toho, aby družstvo bylo úspěšné a podávalo

kvalitní výkony. Většinou platí, s přihlédnutím na ostatní týmové faktory, že spolu s vzrůstajícími individuálními výkony hráčů roste také výkon družstva. V kterémkoliv týmu lze těžko najít hráče, kteří jsou svými výkony na stejné úrovni. Proto můžeme tento individuální sportovní výkon basketbalisty definovat jako *„vývojový stupeň způsobilosti podílet se na hře družstva, který je podmíněn komplexní dispoziční strukturou, která se navenek projevuje jako souhrn osvojených herních činností integrovaných do hry celého družstva“* (Dobrá a Velenský, 1987). Obecnější definicí podle Dovalila a Choutky (2007) je *„sportovní výkon realizován ve specifických pohybových činnostech, jejichž obsahem je řešení úkolů, které jsou vymezeny pravidly příslušného sportu, v nichž sportovec usiluje o maximální uplatnění výkonových předpokladů.“*

Sportovní výkon je velmi složitým projevem sportovce, který je ovlivněn více faktory. Toto rozčlenění sportovního výkonu nazýváme jeho strukturou. Aby sportovec mohl být úspěšný, musí zvládnout a osvojit si všechny tyto složky. Společným znakem těchto složek je, že jsou ovlivnitelné tréninkem. Každý sportovní výkon (z hlediska struktury) je charakterizován počtem, ale také uspořádáním faktorů. Existují sportovní výkony monofaktorální, kde převládá jeden faktor a pak sportovní výkony multifaktorální, kde existuje větší zastoupení faktorů. Sportovní výkon se realizuje prostřednictvím sportovní činnosti, která je činností pohybově zaměřenou a má za cíl dosáhnout maximálního výkonu. Tréninkem jsou činnosti zdokonalovány, osvojovány a transformovány v dovednost. Sportovní dovednost pak chápeme jako *„tréninkem získaný komplex výkonových předpokladů sportovce řešit správně a účinně úkoly dané sportovní specializací, který se navenek projevuje účelovou koordinací pohybové činnosti“* (Dovalil a kol., 2002).

Mezi hlavní složky struktury sportovního výkonu patří somatické, kondiční, technické, taktické a psychické faktory.

Somatické faktory se týkají tělesných proporcí. Řadíme mezi ně výšku a hmotnost těla, délkové rozměry a poměry, složení těla a tělesný typ. Jsou z velké části geneticky determinovány a hrají velkou roli při výběru sportu. V basketbalu můžeme samozřejmě jako dominantní faktor sledovat tělesnou výšku, která je podle Dovalila a Choutky (2007) průměrně u mužů 198 cm a u žen pak 182 cm.

Kondiční faktory sportovního výkonu jsou pohybové schopnosti, které můžeme rozdělit na vytrvalostní, rychlostní, silové a koordinační schopnosti. Vytrvalostní

schopnosti jsou v basketbalu velmi významné, protože je žádoucí, aby hráč vydržel po celou dobu strávenou na hřišti v co nejvyšším možném nasazení a udržel si maximální výkon i ke konci utkání. Vyrvalost charakterizujeme jako schopnost organismu odolávat únavě, tedy provádět činnost co nejvyšší intenzitou nebo pracovat co nejdéle požadovanou intenzitou v daném čase. Rychlostní schopnosti jsou pohybové činnosti, které jsou prováděny s maximální intenzitou a trvají zpravidla do 10 až 15 vteřin bez přerušení. Silové schopnosti chápeme jako schopnosti překonat, udržet nebo brzdit vnější odpor svalovou kontrakcí (stahem svalu). V basketbalu je z hlediska síly nejdůležitější síla explozivní (výbušná). V průběhu hry dochází často ke změnám směru pohybu, kdy je zapotřebí rychlá reakce a právě výbušnost. Koordinační (obratnostní) pohybové schopnosti se vážou na řízení a regulaci pohybu. Hlavním řídicím centrem těchto pohybů je centrální nervová soustava, která řídí a koordinuje svaly při pohybové činnosti.

Technické faktory souvisí s pojmem technika. „*Technikou se rozumí účelný způsob řešení pohybového úkolu, který je v souladu s možnostmi jedince a biomechanickými zákonitostmi pohybu a uskutečňuje se na základě neurofyziologických mechanismů řízení pohybu.*“ (Dovalil a Choutka, 2007). Osobité individuální provedení označujeme pojmem styl.

Taktiku ve sportu chápeme jako způsob řešení úkolů, které jsou realizovány v souladu s pravidly daného sportu. Jinak řečeno je to způsob vedení sportovního boje, který spočívá ve výběru optimálního řešení taktických úkolů.

Poslední složku sportovního výkonu představují psychické faktory. Soutěžní situace jsou velmi náročné na psychiku člověka. Mezi psychické faktory řadíme schopnosti senzorické (smyslové), intelektuální, motivaci. Důležitou roli ve sportu sehrávají také osobnostní předpoklady sportovce. Jedná se zejména o jeho temperament a charakterové vlastnosti. V psychologii existuje také určité rozdělení sportů do skupin podle struktury psychických faktorů důležitých pro úspěšný výkon. Basketbal pak řadíme mezi kolektivní heuristické sporty, což znamená, že v těchto sportech jde hlavně o rychlé a efektivní řešení problémových situací, které vyžaduje tvořivost a předvídavost (Dovalil a kol., 2002).

Basketbal je velmi složitým sportem, je velmi náročný jak po koordinační a technické stránce, tak také po stránce kondiční. Proto výkon v basketbalu můžeme označit jako výkon dovednostně – kondičního charakteru. Dovednostní stránka znamená, že hráč si

musí osvojit základní basketbalové činnosti a proměnit je v herní dovednosti. Zároveň však musí obstát také po kondiční stránce.

V poslední době se obecně nároky na vrcholové sportovce zvyšují. Sporty jsou rychlejší, agresivnější a proto je důležité, aby sportovci prošli kvalitní kondiční přípravou.

3.3 Hodnocení a ukazatele herního výkonu

Herní výkon basketbalového týmu i jednotlivých hráčů lze samozřejmě sledovat, zaznamenávat a hodnotit. Možností jak tyto údaje získat je hned několik. Můžeme je přímo pozorovat a posuzovat v utkání, dále je lze získat ze zápisu utkání, z technického záznamu utkání, anebo využít v dnešní době oblíbenou metodu pozorování z videozáznamu.

Přímé pozorování výkonu družstva nebo jednotlivých hráčů je využitelné pro potřeby běžné diagnózy výkonu. Jedná se hlavně o zjištění toho, jak kvalitní je provedení systému hry družstva, herních kombinací a herních činností jednotlivce.

Ze zápisu o utkání můžeme zjistit údaje o vývoji skóre v průběhu zápasu (v jednotlivých minutách). Dále se zde zaznamenávají počty bodů vstřelených jednotlivými hráči, počty osobních chyb hráčů i družstva, oddechové časy. Zápis o utkání musí být proveden v každém zápase, je stvrzen podpisy aktérů utkání, tedy trenérů soupeřících mužstev a také rozhodčími a komisařem utkání jako zástupci České basketbalové federace.

V technickém záznamu z utkání pak nalezneme empiricky definované pozorované jevy, má tedy kvantitativní ráz. Můžeme pomocí něj zjistit úspěšnost střelby z různých vzdáleností a míst, zisky a ztráty míčů, počty obranných a útočných doskoků atd. (podrobněji viz kapitola 3.3.1). Dříve byly tyto zápisy zaznamenávány do speciálních formulářů, které se dnes využívají už jen v nižších, nebo některých mládežnických soutěžích, kde není možné nebo povinností zaznamenávat tyto údaje elektronickou formou.

Metoda pozorování z videozáznamu je dnes velmi populárním sledováním herního výkonu družstva i jednotlivce. V našich nejvyšších basketbalových soutěžích je dokonce povinností domácího celku pořídit videonahrávku utkání. Z videa lze získat důkladné a detailní informace o výkonu celého týmu i jednotlivců. Dle Dobrého a Velenského (1987) „*videozáznam poskytuje jedinečnou možnost analyzovat provedení zejména skupinových činností, zapojení všech hráčů do systému, simultánní plnění úkolů všemi hráči, detaily při řešení herních situací, příčiny ztrát míčů atd.*“ Je potřeba přesně vymezit jevy, které chceme z videa vysledovat a hodnotit. Videozáznam tedy slouží hlavně trenérovi, který po

jeho důkladné analýze může družstvu promítnout zásadní momenty utkání, zhodnotit výkon družstva i jednotlivých hráčů v zápase a poukázat na pozitivní, ale také negativní jevy. Je velmi vhodným doplňkem k technickému záznamu o utkání, jelikož nemá pouze kvantitativní charakter, ale je z něj možno vypožarovat také kvalitu výkonu. Často se totiž můžeme setkat s případy, kdy je hráč dle technického zápisu nepříliš prospěšným pro družstvo, ale pokud zkoumáme jeho výkon na videu, můžeme vidět, že jeho kvality jsou mimo číselné charakteristiky zápisu, například může odvádět dobrou práci v obraně, dobrý pohyb na hřišti, připravit pozice pro spoluhráče atp. Můžeme říci, že takový hráč odvádí „černou práci“, kterou však z technického zápisu nelze vyčíst. Zhlédnutí videozáznamu, ať už celého utkání nebo pouze dílčích zásadních momentů v zápase, dnes patří k běžným praktikám taktické přípravy družstev hrajících basketbal na vrcholové úrovni. Je to určitý druh (sebe)reflexe družstva i jednotlivých hráčů.

Z každé z těchto metod lze získat kvantitativní nebo kvalitativní údaje a posoudit tak výkon družstva i jednotlivce. Nejlepší variantou je samozřejmě kombinování metod, aby výsledky byly co nejvíce objektivní.

3.3.1 Technický zápis utkání

Jednou z nejvíce využívaných forem hodnocení herního výkonu je technický zápis utkání. Technický zápis má charakter empiricky zpracovaných dat. Jedná se tedy o numerickou charakteristiku herního výkonu. S touto formou zápisu o výkonu družstva nebo hráčů přišly jako první americké profesionální soutěže (nyní NBA) v padesátých letech dvacátého století. Dříve se tento technický zápis prováděl do zvláštních formulářů, dnes se údaje zaznamenávají elektronicky. Elektronická forma záznamu je velmi výhodná, jelikož při vrcholových utkáních v nejvyšších domácích a mezinárodních soutěžích jsou číselné údaje již během zápasu vysílány on-line a průběžně aktualizovány až do konce utkání (na internetových stránkách FIBA nebo ČBF). Můžeme tedy sledovat průběh utkání, aniž bychom sledovali videozáznam. Dalším pozitivem je, že trenéři po každé odehrané čtvrtině utkání dostávají tyto záznamy v tištěné podobě a mohou tak lépe vyhodnotit výkon týmu a předat taktické informace svěřencům pro další fázi zápasu.

Jednotlivé vybrané ukazatele herního výkonu jsou zaznamenávány číselně. *„Vlastní postup při zhotovování a zpracování charakteristik je relativně jednoduchý. Je založen na přímém a výběrovém pozorování herního výkonu všech jednotlivých hráčů, kteří v utkání nastoupili, a to v kontextu předem určených ukazatelů“.* (Jindra, 2009). V následující

tabulce 1 můžeme vidět konkrétní ukazatele, které se zaznamenávají do technického zápisu.

Tabulka 1: **Přehled ukazatelů herního výkonu jednotlivce**

min	Čistý čas jednotlivých hráčů strávených na hřišti, s přesností na sekundy
b	Celkový počet bodů dosažených hráčem, za úspěšný trestný hod 1bod, za úspěšnou střelu z pole 2 body a za úspěšnou střelu za tříbodového území (vzdálenost 6,25m od koše) 3 body
TH	Četnost střelby za jeden bod (trestných hodů) a její úspěšnost v absolutních hodnotách výskytu
2b	Četnost střelby za dva body a její úspěšnost v absolutních hodnotách výskytu
3b	Četnost střelby za tři body a její úspěšnost v absolutních hodnotách výskytu
DO	Počet doskočených míčů v obraně (tj. míčů zachycených po neúspěšném střeleckém pokusu soupeře) v absolutních hodnotách výskytu
DÚ	Počet doskočených míčů v útoku (tj. míčů zachycených po neúspěšném střeleckém pokusu hráče vlastního týmu) v absolutních hodnotách výskytu
DC	Počet doskočených míčů celkem (tj. DO+DÚ) v absolutních hodnotách výskytu
Bl	Počet zablokovaných střel soupeře (tj. přímé odražení, nebo chycení míče obráncem po střele soupeře)
As	Počet asistencí (tj. přihrávek, které vedou přímo k dosažení koše)
M+	Počet získaných míčů (tj. míčů přímo odebraných soupeři)
M-	Počet ztracených míčů
F+	Počet získaných osobních chyb (tj. osobních chyb spáchaných na hráče)
F-	Počet osobních chyb, kterých se hráč sám dopustil

Nejdůležitějším ukazatelem basketbalového výkonu hráče je pak tzv. koeficient užitečnosti, značený zkratkou Val. Tento koeficient se určí součty a rozdíly číselných hodnot uvedených ukazatelů:

$$(Val.) = (b) + (DC) + (Bl) + (As) + (M+) + (F+) - (S) - (M-) - (F-),$$

kde (b) vyjadřuje celkový počet bodů, (DC) celkový počet doskoků, (Bl) celkový počet bloků, (As) počet asistencí, (M+) počet získaných míčů, (F+) počet získaných osobních

chyb, (S) počet všech neúspěšných střeleckých pokusů, (M-) počet ztracených míčů a (F-) počet osobních chyb, který se hráč dopustil (Svoboda, 2010).

U nás jsou technické záznamy prováděny pro každé utkání v průběhu celé sezony a jsou přístupné na serveru České basketbalové federace (www.cbf.cz). Díky těmto záznamům můžeme vytvořit statistiky pro kratší, ale také delší časový horizont jak pro jednotlivé hráče, tak také pro celá družstva. Následně jsou pak tvořeny žebříčky, kde můžeme pozorovat nejlepší družstva a jednotlivce seřazené podle konkrétních ukazatelů (např. nejlepší střelce, hráče s největším počtem doskoků, asistencí, zisků v utkání). Samozřejmě lze také sledovat žebříčky negativních ukazatelů (ztráty, fauly). Je možno vytvořit mnoho variant těchto žebříčků, např. pozorovat hráče dle průměrně dosahovaných hodnot na utkání nebo celkově dosažených hodnot za celou sezonu. Pomocí těchto dat pak trenéři mohou určovat platné, nebo méně platné hráče. Data nám však pouze popisují skutečnost, avšak neukazují, proč jsou hodnoty právě takové. Je z nich tedy možno vyčíst kvantitativní charakter výkonu, avšak problémy a příčiny herních výkonů z nich nezjistíme. Proto je vhodné kombinování metod pozorování herních výkonů s přímým pozorováním nebo pozorováním z videozáznamu. Dalším problémem je také to, že při zaznamenávání údajů může dojít k chybě, například z důvodu složité herní situace nemusejí být některé údaje zaznamenány, nebo mohou být přiděleny jinému hráči. Technický zápis tak nemusí být přesný a nemusí odpovídat výkonům, avšak odchylky nebývají výrazné, a proto jsou například v kontextu hodnocení herního výkonu za celou sezonu zanedbatelné (Jindra, 2009).

3.4 Národní basketbalová liga mužů (NBL)

Národní basketbalová liga (dále NBL) je nejvyšší českou basketbalovou soutěží mužů u nás. Tato liga se hraje od roku 1993, tedy od rozdělení Československa na Českou a Slovenskou republiku. Soutěže se aktuálně účastní 12 družstev.

Systém soutěže se dělí na základní část a následuje fáze play-off. V základní části se každý tým utká s ostatními týmy celkem dvakrát doma a dvakrát na půdě soupeře. Jedinému ČEZ Basketball Nymburk byla udělena výjimka a základní část odehraje systémem jednou doma, jednou venku s ostatními týmy. Proto je systém hodnocení procentuální, dle počtu vyhraných a prohraných zápasů z celkového počtu odehraných utkání. Následuje fáze play-off. Play-off je hráno systémem dvojic soupeřů určených dle

pořadí v tabulce po základní části, které hrají proti sobě o postup mezi první čtyři nejlepší celky na tři vítězná utkání. Následuje semifinále, ze kterého postupují nejlepší dva týmy do finále. Poslední celek tabulky padá do baráže o NBL, kde se utká s vítězem druhé nejvyšší domácí soutěže mužů (1. liga mužů). Vítěz pak postupuje (nebo setrvá) v nejvyšší soutěži, poražený padá do 1. ligy.

V následující tabulce 2 jednotlivých ročníků soutěže můžeme pozorovat, že silným celkem a jasným lídrem je v posledních 5 letech jednoznačně tým ČEZ Basketball Nymburk. Jako jediný mužský tým se účastní také mezinárodních evropských soutěží VTB ligy, Adriatické ligy a v sezoně 2014/2015 také Eurocupu. Mezi další silné celky, které se pravidelně řadí na přední příčky v soutěži, pak patří týmy Prostějova, Pardubic, Děčína a Opavy.

Tabulka 2: Přehled finálního umístění družstev NBL v sezonách 2010/2011 až 2014/2015

umístění	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
1.	ČEZ Basketball Nymburk	ČEZ Basketball Nymburk	ČEZ Basketball Nymburk	ČEZ Basketball Nymburk	ČEZ Basketball Nymburk
2	BK Prostějov	BK Prostějov	BK Prostějov	Ariete Prostějov	BK Děčín
3.	BK JIP Pardubice	BK Děčín	NH Ostrava	BK Opava	Ariete Prostějov
4.	BK Děčín	BC Unikol Kolín	BK JIP Pardubice	BK JIP Pardubice	BK Opava
5.	NH Ostrava	BK JIP Pardubice	BK Děčín	BK Děčín	BK JIP Pardubice
6.	Unibon Nový Jičín	USK Praha	BC Unikol Kolín	Sluneta Ústí nad Labem	Sluneta Ústí nad Labem
7.	BK Breda a Weinstein Opava	NH Ostrava	Astrum Levice	Farfallino Kolín	NH Ostrava
8.	USK Praha	Astrum Levice	USK Praha	NH Ostrava	BK Lions Jindřichův Hradec
9.	BC Unikol Kolín	QANTO Tuři Svitavy	BK Opava	USK Praha	Tuři Svitavy
10.	Basketball Brno	Levharti Chomutov	Levharti Chomutov	BK Lions Jindřichův Hradec	BC Geosan Kolín

11.	Basketbal QANTO Svitavy	Sluneta Ústí nad Labem	Sluneta Ústí nad Labem	QANTO Tuři Svitavy	USK Praha
12.	BK Loko Interconex Plzeň	BK Breda a Weinstein Opava	QANTO Tuři Svitavy	MMCITÉ Brno	MMCITÉ Brno
13.		Inter Bratislava	BK Lions Jindřichův Hradec		
14.		BK Loko Interconex Plzeň			

3.4.1 Vývoj ustanovení o počtu zahraničních hráčů v NBL

Tato kapitola pojednává o pravidlech týkajících se omezení počtu zahraničních hráčů v klubech hrajících NBL. Je zde zmapován vývoj a změny tohoto omezení v průběhu existence mužské ligy, od sezony 1993 až po sezonu 2014/2015.

Prvních deset let existence NBL (od roku 1993 do sezóny 2002/2003) nebyl počet zahraničních hráčů v jednom družstvu omezen. Pouze dva hráči však mohli být z mimoevropských zón a v jednom utkání mohli startovat nejvýše tři cizinci.

Následující sezony 2003/04 a 2004/05 nebyli hráči ze Slovenska počítáni mezi zahraniční hráče.

Po vstupu České republiky do Evropské unie se situace změnila. Zejména kvůli pravidlu o volném pracovním pohybu osob v EU, které se promítlo i ve sportovním odvětví. V utkání tak mohl v sezonách 2005/06 a 2006/07 startovat a být uveden na zápise neomezený počet hráčů z členských zemí EU. Nejvýše tři hráči pak mohli být z evropských nečlenských zemí EU, z kterých pouze dva hráči mohli být z mimoevropských zón.

Pro následující sezonu 2007/08 se pravidlo ustanovení opět změnilo a v jednom družstvu mohl v sezoně působit neomezený počet cizinců, pouze dva však mohli být z mimoevropských zón. V jednom utkání mohlo startovat maximálně osm cizinců, pouze tři z nich mohli být ze zemí mimo EU (Jindra, 2009).

V sezoně 2008/2009 zůstala situace stejná, ale pokud měl tým na soupisce šest a více hráčů, musel zaplatit ČBF za sedmého hráče 50 tisíc korun a za osmého a dalšího hráče pak 100 tisíc korun.

Následující rok už ovšem nastaly malé změny. V jednom týmu mohl být během sezony neomezený počet zahraničních hráčů, maximálně tři mohli být z mimoevropských zemí. V jednom utkání pak mohlo startovat nejvýše sedm cizinců a maximálně tři z nich mohli být ze zemí mimo EU a Evropu. Start sedmého a osmého hráče byl zpoplatněn stejnou sumou.

Pro sezonu 2010/2011 zůstalo vše stejné, jen výše poplatku se již pro sedmého hráče zvedla na 100 tisíc korun.

V sezoně 2011/2012 mohl působit v družstvu neomezený počet zahraničních hráčů, ale startovat v utkání mohlo pouze šest cizinců, tedy o jednoho zahraničního hráče méně než předchozí sezonu, a z nich mohli být nejvýše tři z mimoevropských zemí. Zajímavostí této sezony bylo také to, že se NBL účastnily dva slovenské kluby, pro které platila stejná pravidla jako pro české týmy, pouze čeští hráči u nich byli považováni za zahraniční hráče.

Následující sezonu 2012/2013 charakterizují výrazné změny, jelikož zahraniční hráči přestali být dělení podle toho, z jaké země hráči pocházejí (tzn. EU, evropské země mimo EU, mimoevropské země). Pravidlo o počtu zahraničních hráčů v jednom klubu zůstalo stejné, tedy počet mohl být neomezený, avšak v jednom utkání mohlo startovat maximálně šest cizinců. Za každého šestého a dalšího cizince měl klub povinnost zaplatit ČBF 100 tisíc korun.

V sezoně 2013/2014 a 2014/2015 byla pravidla stejná: počet zahraničních hráčů v klubu pro sezonu nebyl omezen, v jednom utkání mohlo nastoupit nejvýše šest hráčů (Minarovičová, 2014).

3.5 Ženská basketbalová liga (ŽBL)

Ženská basketbalová liga (dále ŽBL) je nejvyšší českou ženskou soutěží. Soutěž se koná stejně jako NBL od roku 1993, první ročník soutěže proběhl v sezoně 1993/1994. Předchůdcem soutěže byla I. Národní liga ČSR žen. Účastní se jí 12 družstev.

Systém soutěže se stejně jako u NBL dělí na základní část a následuje fáze play-off a play-out. V základní části se však oproti mužské soutěži každý tým utká se všemi ostatními celky pouze dvakrát, jednou na domácí půdě a jednou na hřišti soupeře. Stejně jako v mužské lize, nalezneme i v ženské lize výjimku, kterou tvoří celek ZVVZ USK Praha, který v základní části hraje pouze na hřištích soupeřů. Tato změna pravidla platí teprve od loňské sezony 2014/2015. Po základní části je systém stejný jako v mužské

soutěži, tedy play-off, semifinále a závěrečná utkání o první a třetí místo v tabulce. Na rozdíl od mužské ligy, kde poslední tým v tabulce automaticky padá do baráže, u žen poslední čtyři družstva ještě hrají tzv. fázi play-out, kdy každý tým hraje s každým jednou na domácí půdě a jednou u soupeře. Poslední dva týmy pak sehrají baráž s prvními dvěma týmy z druhé nejvyšší soutěže žen. Před sezonou 2014/15 byl systém hodnocení týmů bodový, po zavedení změny ohledně domácích zápasů u týmu ZVVZ USK Praha se týmy v tabulce řadí dle procentuálního podílu vyhraných a prohraných zápasů z celkového počtu odehraných utkání (stejně jako v NBL).

Následující tabulka 3 představuje konečné umístění ženských celků v soutěži za posledních pět let. U žen je obhájcem titulu již několik let dominující pražský klub ZVVZ USK hrající také evropskou soutěž Euroligu. V dřívějších letech byl velkým rivalem Pražanek brněnský klub ze Žabovřesek (oficiální názvy Frisco nebo Imos v Brno, nyní BK Žabiny Brno), který také hrával Euroligu, které se dnes již neúčastní a také se propadl v tabulce na nižší pozice. Dalšími silnými celky, které se perou o přední příčky, se v posledních letech stal tým Hradce Králové. Dále pak můžeme zmínit Karu Trutnov, Valosun Brno a v poslední sezoně je překvapivý pozoruhodný vzestup relativního nováčka soutěže DSK Basketball Nymburk (dříve DSK Basketball), který je účastníkem soutěže teprve od sezóny 2011/2012, kdy došlo k rozšíření soutěže o dva týmy.

Tabulka 3: Přehled finálního umístění družstev ŽBL v sezonách 2010/2011 až 2014/2015

umístění	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
1.místo	ZVVZ USK Praha	ZVVZ USK Praha	ZVVZ USK Praha	ZVVZ USK Praha	ZVVZ USK Praha
2.	Frisco Brno	Frisco Brno	BK Imos Brno	BK Imos Brno	Sokol Hradec Králové
3.	BK Strakonice	VŠ Praha	Sokol Hradec Králové	Sokol Hradec Králové	Kara Trutnov
4.	Valosun Brno	Kara Trutnov	Kara Trutnov	Valosun KP Brno	DSK Basketball Nymburk
5.	Slovanka MB	Sokol Hradec Králové	VŠ Praha	VŠ Praha	Valosun KP Brno
6.	Kara Trutnov	Slovanka MB	Valosun KP	BLK Slavia	BK Žabiny

			Brno	Praha	Brno
7.	BK Lokomotiva Karlovy Vary	Valosun Brno	BLK VŠE Praha	Kara Trutnov	BLK Slavia Praha
8.	Sokol Hradec Králové	BK Lokomotiva Karlovy Vary	Slovanka MB	Slovanka MB	VŠ Praha
9.	VŠ Praha	BK Czech Coal Aldast Strakonice	BK Lokomotiva Karlovy Vary	BK Lokomotiva Karlovy Vary	BK Strakonice
10.	BK Pliska Studánka Pardubice	BLK VŠE Praha	BK Czech Coal Aldast Strakonice	BK Czech Coal Aldast Strakonice	Slovanka MB
11.		BK Pliska Studánka Pardubice	DSK Basketball	DSK Basketball	SBŠ Ostrava
12.		DSK Basketball	BK Pliska Studánka Pardubice	BK SŠMH Brno	BA Karlovy Vary

3.5.1 Vývoj ustanovení o počtu zahraničních hráčků v ŽBL

V této kapitole je pojednáváno o pravidlech a omezeních pro start a působení zahraničních hráčků v týmech hrajících ŽBL od sezony 2012/2013 do sezony 2014/2015.

V sezoně 2012/13 mohlo v jednom družstvu v sezoně působit neomezený počet hráčků z evropských zemí (z EU i mimo EU), avšak pouze dvě hráčky mohly být z mimoevropských zón. V jednom utkání pak mohlo hrát maximálně šest zahraničních hráčků. Klub musel ČBF za každou šestou a další zahraniční posilu zaplatit 100 tisíc korun.

V následující sezoně 2013/2014 nastala změna. Opět v jednom družstvu v sezoně mohl působit neomezený počet cizinek, ale tři z nich mohly být z mimoevropských zón. K utkání, stejně jako v předchozí sezoně, mohlo nastoupit maximálně šest cizinek.

Pro sezonu 2014/2015 se ustanovení o omezení počtu zahraničních hráčků nezměnilo a platí stejná pravidla, jako v předešlé sezoně (Minarovičová, 2014).

3.6 Směrnice ČBF o zahraničních hráčích

Jak již bylo zmíněno, nejvyšší správním a řídicím orgánem pro všechny domácí basketbalové soutěže je Česká basketbalová federace (dále ČBF). Kromě řízení a

organizace soutěží také vydává řády. Jedním z takových řádů jsou právě Směrnice o startu zahraničních hráčů v družstvech oddílů a klubů ČR.

Podle tohoto dokumentu je zahraniční hráč definován jako hráč, který má cizí (jinou než českou) státní příslušnost ve smyslu řádů FIBA. Za zahraničního hráče není považován hráč cizí státní příslušnosti, jemuž byla vydána licence hráče ČBF před 15. rokem věku (Řády ČBF, 2014).

Pokud klub usiluje o nějakou zahraniční posilu, je dle tohoto řádu povinen ohlásit hráče k registraci do soutěže. Pokud jsou splněny všechny nezbytné náležitosti, ČBF vydá hráči českou licenci, která opravňuje hráče startovat v české soutěži. Důležitým bodem jednání je souhlas od sekretariátu mezinárodní basketbalové federace FIBA. Řídící orgán v rozpisu soutěží může stanovit počet dospělých zahraničních hráčů v družstvu. Počet zahraničních hráčů kategorie mládež není omezen v žádné soutěži (Řády ČBF, 2014).

3.7 Sport a globalizace

Události a celosvětové změny konce 20. století, přelomu tisíciletí a posledních let měly dopad také na oblast sportu. Proto vývoj basketbalu v posledních desetiletích byl pravděpodobně rychlejší a bouřlivější než v předchozích etapách.

Hlavních příčin a důsledků je hned několik. Po rozpadu východního bloku vzrostl počet členských států FIBA na více než 200, konkurence v basketbalu tedy logicky vzrostla. Basketbal se velmi rychle rozdělil na dvě sféry, a to sféru elitního (profesionálního) sportu a sféru sportu amatérského. U elitního sportu se klade důraz zejména na maximální výkonnost, kdežto u amatérského sportu jde spíše o prožitek a pocit ze hry. Skupina amatérského sportu má širší základnu, zatímco profesionálních sportovců je méně. Ne každý má takové schopnosti, aby dosáhl kvalit na elitní úrovni sportu. Dosáhnout takové úrovně je totiž velmi fyzicky, psychicky, časově, ale často i finančně náročným úkolem. Dalším důležitým faktorem pro rozvoj současného basketbalu byl vznik Evropské unie a otevření hranic.

Moderní elitní sport se tedy čím dál více zaměřuje na maximální výkonnost a co nejlepší výsledky a jeho ekonomické hodnoty bohužel často zastiňují původní myšlenku sportu, jakožto prostředku pro kultivaci jedince po stránce fyzické i psychické. Jak uvádí Dovalil a kol. (2004): „*Tržní ekonomika globalizace současného světa zasahuje i všechny oblasti sportu, souhrnně se tyto vlivy označují jako komercializace sportu*“. Právě

dosahování výkonů, úspěchů a s tím spojená efektivní příprava jsou hodnoty, které nalezneme jak ve sféře sportu, tak i v tržní ekonomice (Dovalil a kol., 2004).

K otázce vlivu tržní ekonomiky a financí ve sportu se v úvodu své knihy o basketbalu zmiňuje také Velenský (1999): „*Vliv finančních prostředků způsobil přesun hráčů po celém světě. Ze sportovní hry se stal masivní basketbalový trh, který se začal řídit ekonomickými zásadami nabídky a poptávky. Z profesionálních hráčů se tak staly předměty obchodních smluv.*“ Hodnota výkonu sportovců je v moderním komerčním pojetí sportu hlavním cílem. Sportovci, kteří tyto výkony podávají, se pak v kontextu profesionálního sportu stávají komerčním „zbožím“. Jejich postoj k vlastnímu tělu je instrumentálního charakteru, jelikož jde v podstatě o velmi riskantní podnikání s vlastním tělem, které je motivováno právě ziskem.

Dovalil (2004) k této problematice moderního sportu dále píše: „*Díky globalizaci se sportovci stávají dokonce předmětem mezinárodního obchodu, což vede k tomu, že některé kluby se skládají převážně z cizinců, kteří putují od jednoho klubu k druhému i v průběhu jedné sezóny. Identifikace s klubovými barvami a budování týmu se ztrácí pro finanční zisk.*“

Média spolu s profesionalizací sportu ovlivnily vývoj basketbalu v posledních letech a celkově proměnily jeho tvář. Současný (elitní) sport není bez medializace téměř myslitelný. Všechny důležité mezinárodní sportovní události, ať už se jedná o Olympijské hry, světová, kontinentální nebo národní mistrovství, jsou dnes snadno přístupná prostřednictvím médií. Zejména televize a internet nám podává vizuální i psané informace, díky kterým se sport dostává do širšího povědomí veřejnosti a také se stává více populárním. Samozřejmě medializace sportu přináší také negativní rysy, jelikož média se často zaměřují na různé skandály a kauzy, které sport provázejí (Dovalil a kol., 2004).

Sport a tedy i basketbal se tak stal součástí novodobých procesů, které jsou spojovány zejména se slovem globalizace. Neustálé propojování světa, vznik mezinárodních uskupení a organizací, vliv moderní tržní ekonomiky, dostupnost informací a vzrůstající vliv médií mají dopad právě i ve sféře sportu.

Podle Sekota (2008) „*Globalizace sportu přináší intenzifikaci celosvětových sportovních vztahů, institucí, organizací a událostí, ty přinášejí i podnětný impuls pro rozvoj lokálního sportu. Soudobý proces globalizace sportu je charakterizován nesporně v čase, prostoru a dynamice, působícími etnickými, technologickými, finančními,*

mediálními a ideovými procesy“. Sekot (2008) mezi tyto procesy zahrnuje migraci sportovních osobností (o ní blíže v kapitole 3.8), tržní šíření sportovních produktů, zejména sportovní výbavy (výstroj a výzbroj), globální financování sportu cestou peněžních transferů migrujících hráčů, propagace, sponzoringu a reklamy a také šíření sportovních událostí prostřednictvím médií. Moderní doba podle něj také přinesla rozvoj základních hodnotových principů sportu, jako je profesionalismus, amaterismus a sport pro všechny.

3.8 Sportovní migrace

Téma sportovní migrace se dnes již stalo fenoménem a naprosto běžným celosvětovým jevem. Sportovci po celém světě hledají angažmá a vhodné místo pro seberealizaci a uplatnění svých dovedností. Důvodů, proč jsou ochotni vyjet do světa, najdeme hned několik. Vedle možností poznat nové kultury a získat zkušenosti z pobytu v cizí zemi jsou zde klíčovými zejména důvody ekonomické.

Sekot (2008) uvádí, že *„vývoj světového sportu, kupř. po linii transnacionální hráčské migrace a globálních sportovních událostí, naznačuje vzájemnou závislost národních států na regionální a globální úrovni. Moderní sport je bází komplexu kulturní koexistence jedince, národa a globálního prostředí.“*. V současném globálním sportovním prostředí roste význam národního sportu a sportovců jako projevu nacionální sounáležitosti určitého národa, který se tak identifikuje a vymezuje vůči okolnímu světu.

Současný sportovní svět, stejně jako politický, můžeme rozdělit na země, které mají větší sféry vlivu a země, které nehrají tak důležitou roli na sportovním poli. Mezi významnější patří západní evropské země, Severní Amerika, Mexiko, Austrálie a další země Commonwealthu. Většinu islámských a afrických zemí pak řadíme právě do druhé zmíněné skupiny. Českou Republiku, stejně jako většinu ostatních zemí bývalého východního bloku můžeme zařadit mezi země, které jsou středně vlivné. Asijské země jsou dnes velmi dynamické a rozvíjející se, co se týče sportovních aktivit. Jednou z těchto zemí je například Jižní Korea, která v loňském roce 2015 hostila a pořádala 28. Letní Univerziádu. V příštím roce bude hostitelskou zemí opět země asijská a to Tchaj-wan.

Elitní světový sport a sportovní migrace je dnes součástí procesu mezinárodní pracovní migrace. Sportovní svět si vytváří svůj vlastní trh, na kterém obchodují kluby a

sportovní organizace mezi sebou. Z profesionálních hráčů se tak stává určitý typ zboží, jsou vlastněni kluby, podepisují kontrakty a můžou být prodáni nebo koupeni. Stejně jako jiný typ zboží, podléhají ekonomickým zákonům nabídky a poptávky na profesionálním sportovním trhu. Hráči většinou při podpisu kontraktu souhlasí s tím, že pokud klub nebude spokojen, může hráče prodat, v týmových sportech se pak hráči dávají na tzv. hostování, tedy zapůjčí se za určitý finanční obnos do jiného klubu. Hnací motor pro hráče jsou zejména ekonomické důvody, týmy naopak vyžadují maximální výkonnost. Tato skutečnost pak zapříčiní, že jsou hráči mnohokrát nuceni měnit prostředí a kluby, což může ze sociologického a psychologického hlediska vést k mnoha problémům.

„K největší akceleraci sportovní migrace dochází ve sportech, jako je americká kopaná, baseball, basketbal a lední hokej. Zde jsou zřetelné zejména obousměrné pohyby mezi Severní Amerikou, Evropou, Jižní Amerikou a Asií. V polovině devadesátých let tak v Evropě – jmenovitě zejména v Itálii a Španělsku – působilo kolem čtyř set amerických profesionálních basketbalistů. Americké univerzity v Evropě a nověji i v Africe vyhledávají zejména talentované atlety, fotbalisty, hráče ragby, basketbalisty a plavce.“ (Sekot, 2008).

Velkým trendem se v poslední době stala tzv. naturalizace hráčů. Je stále častější, že zejména hráči ze zámoří (USA) přicházejí na sezónu do klubů a při jejich pobytu si zde nacházejí partnery a zakládají rodiny. Následně žádají o občanství daného státu, v kterém prakticky žijí. Důsledkem toho pak můžeme i na evropských šampionátech pozorovat zastoupení převážně afroamerických hráčů v jednotlivých národních reprezentacích. Stává se tak, že američtí hráči, kteří by se v silném konkurenčním prostředí své země nebyli schopni dostat do národního výběru, pak reprezentují malé evropské země. Otázkou je, zdali jsou tyto procesy prospěšné pro domácí hráče daných zemí. Jako příklad lze uvést start amerického basketbalisty Blaka Schilba za český národní mužský celek na posledním Mistrovství Evropy v roce 2015.

Problémem sportovní migrace se v budoucnu může stát odliv domácích talentů a tím postupné snižování kvality a atraktivnosti domácích soutěží. U nás je to nejvíce patrné ve fotbalovém a hokejovém prostředí, kdy naši největší talenti odcházejí pryč. Fotbalisté nejčastěji míří do bohatých evropských klubů, hokejisté pak do zámořské NHL nebo ruské KHL. Tím pak dochází ke zhoršování sportovní úrovně v domácím prostředí. Často je také běžné, že bohaté kluby pak nechtějí uvolnit své svěřence pro reprezentační účely jejich

domácích zemí a tak je zde otázka, jestli tito hráči tak trochu neztrácejí národní identitu své země.

Sekot (2008) se k této problematice vyjadřuje následovně: *„Intenzifikace migrace zahraničních sportovců, zejména v rovině působení v kolektivních sportech zpravidla přináší opakující se vzorec. Tím, že kluby zaměstnávají příliš mnoho cizích hráčů, musí následně celá ligová soutěž a případně i národní tým postupně čelit problémům závislosti svého dalšího vývoje. Navíc zvyšující se počet cizinců v klubových soutěžích znamená zužování prostoru pro místní mladé hráče.“*

4 Hypotézy

Hypotéza 1:

Předpokládám, že se počet zahraničních hráčů oproti předcházející sezoně 2013/2014 zvýšil v obou soutěžích o 10%.

Hypotéza 2:

Předpokládám, že zahraniční hráči v NBL a ŽBL strávili na hřišti v průměru na zápas o 5 minut více než čeští hráči.

Hypotéza 3:

Předpokládám, že zahraniční hráči v NBL a ŽBL zaznamenali v průměru na zápas o 10 bodů více než čeští hráči.

Hypotéza 4:

Předpokládám, že zahraniční hráči v NBL a ŽBL dosáhli v průměru na zápas o 5 bodů vyššího koeficientu efektivity než čeští hráči.

5 Metody a postup práce

Data byla získána na serveru České basketbalové federace www.cbf.cz. Práce má charakter kvantitativního výzkumu, proto byla použita metoda sběru sekundárních informací. Následně byla provedena statistická analýza dat.

Pro výpočet a záznam dat byly využity metody aritmetického průměru a procentuálního podílu.

Data byla poté převedena a interpretována pomocí tabulek a grafů s komentáři k jednotlivým zaznamenaným údajům.

6 Výzkumná část

6.1 Výzkumný soubor

Jako výzkumný soubor pro tuto práci byly použity statistické záznamy ze zápasů (technické zápisy o utkání) a celkové statistiky všech družstev, které se účastnily soutěží NBL a ŽBL ve zkoumané sezoně 2014/2015 dostupné na internetové stránce České basketbalové federace.

6.2 Srovnání počtu zahraničních a českých hráčů

Tématem této kapitoly je porovnání počtu zahraničních hráčů a hráček mezi jednotlivými týmy hrajícími v sezoně 2014/2015 Národní basketbalovou ligu mužů a Ženskou basketbalovou ligu. Informace jsou zaznamenány přehledně formou tabulky, ve které jsou seřazeny týmy dle finálního umístění v soutěži. Vedle absolutních číselných hodnot počtu zahraničních hráčů je jejich četnost vyjádřena také v procentech. Hráči, kteří byli zahrnuti do statistik, odehráli v sezoně alespoň jedno utkání za klub.

6.2.1 Počty hráčů v NBL

Tabulka 4: Zahraniční hráči v NBL

tým	počet Čechů	počet cizinců	celkem hráčů	počet cizinců v %
ČEZ Basketball Nymburk	11	7	18	39%
BK Děčín	13	1	14	7%
Ariete Prostějov	10	2	12	17%
BK Opava	14	0	14	0 %
BK JIP Pardubice	11	4	15	27%
Sluneta Ústí nad Labem	8	8	16	50%
NH Ostrava	11	7	18	39%
BK Lions Jindřichův Hradec	12	4	16	25%
Tuři Svitavy	10	2	12	17%
BC Geosan Kolín	9	5	14	36%
USK Praha	15	2	17	12%
MMCITÉ Brno	15	3	18	17%
CELKEM	139	45	184	24,5%

Výše uvedená tabulka 4 ukazuje počty zahraničních hráčů a domácích hráčů působících v jednotlivých týmech mužské ligy v sezoně 2014/2015.

Ze zaznamenaných výsledků pozorujeme, že nejvíce zahraničních hráčů působilo v týmu Slunety Ústí nad Labem, kde tvořila kádr přesně polovina cizinců. Dalšími kluby s četným výskytem zahraničních hráčů jsou týmy ČEZ Basketball Nymburk a NH Ostrava. U týmu Nymburka je participace cizinců celkem pochopitelná, jelikož tým se účastní také zahraničních soutěží. Jediným klubem, který hrál pouze s českými hráči, byl pak tým BK Opava. Velmi pozitivním faktem je, že tým BK Děčín odehrál sezonu pouze s jedním cizincem, a přesto se umístil na druhé příčce, podobně jako třetí Ariete Prostějov, ve kterém působili dva cizí hráči. Celkový počet cizinců v sezoně pak tvořila necelá čtvrtina celkového počtu všech hráčů.

6.2.2 Počty hráček v ŽBL

Tabulka 5: **Zahraniční hráčky v ŽBL**

tým	počet Češek	počet cizinek	celkem hráček	poměr cizinek v %
ZVVZ USK Praha	7	6	13	46%
Sokol Hradec Králové	12	1	13	8%
Kara Trutnov	8	5	13	38,5%
DSK Basketball Nymburk	10	4	14	28,5%
Valosun KP Brno	12	2	14	14%
BK Žabiny Brno	10	5	15	33%
BLK Slavia Praha	11	4	15	27%
VŠ Praha	11	1	12	8%
BK Strakonice	8	4	12	33%
Slovanka MB	9	7	16	44%
SBŠ Ostrava	13	9	22	41%
BA Karlovy Vary	7	8	15	53%
CELKEM	118	56	174	32%

Výše uvedená tabulka 5 ukazuje počty zahraničních a domácích hráček působících v jednotlivých týmech ženské ligy v sezoně 2014/2015.

Jak můžeme vidět, v tabulce dominující pražský celek USK má ve svém kádru téměř polovinu zahraničních hráček. Jsou to převážně hráčky, které jsou členkami

národních týmů svých zemí. Zbytek týmu USK tvoří české seniorské reprezentantky. Není se tedy čemu divit, že tento tým pravidelně obhájí první pozici v lize. Angažmá hráček ze zahraničí je pochopitelné z důvodu, že tým hraje prestižní evropskou soutěž Euroligu. Druhou příčku v sezoně obsadil tým Hradce Králové, který je složen hlavně z českých hráček a zahraniční posilu měl pouze jednu (a to z důvodu zranění české opory). Je tedy velmi pozitivní, že téměř pouze s českými hráčkami tým dosáhl na stříbrnou medaili. Dalším zajímavým faktem, který můžeme v tabulce vysledovat, jsou počty zahraničních hráček u posledních třech celků. Ačkoliv týmy Slovanu, Ostravy a Karlových Varů měli v kádru nejvíce zahraničních posil, přesto nebyly tak úspěšné jako týmy, které hrály s více českými hráčkami a skončily tak až na konci tabulky. Počet zahraničních hráček v sezoně dosáhl 32%, což je téměř třetina celkového počtu všech hráček v lize.

6.2.3 Srovnání situace v NBL a ŽBL

Z předchozích tabulek můžeme porovnat situaci v mužské a ženské lize. Jak vidíme v následující tabulce, procentuální podíl cizinců v ženské soutěži je skoro o 10% vyšší než u mužů. V NBL hrálo 139 domácích hráčů oproti pouhým 118 Češkám v ŽBL. Celkový počet hráčů u mužů byl o 10 větší, avšak i přesto nám z tabulky vyplývá, že kluby v ženské lize daly zahraničním posilám větší prostor.

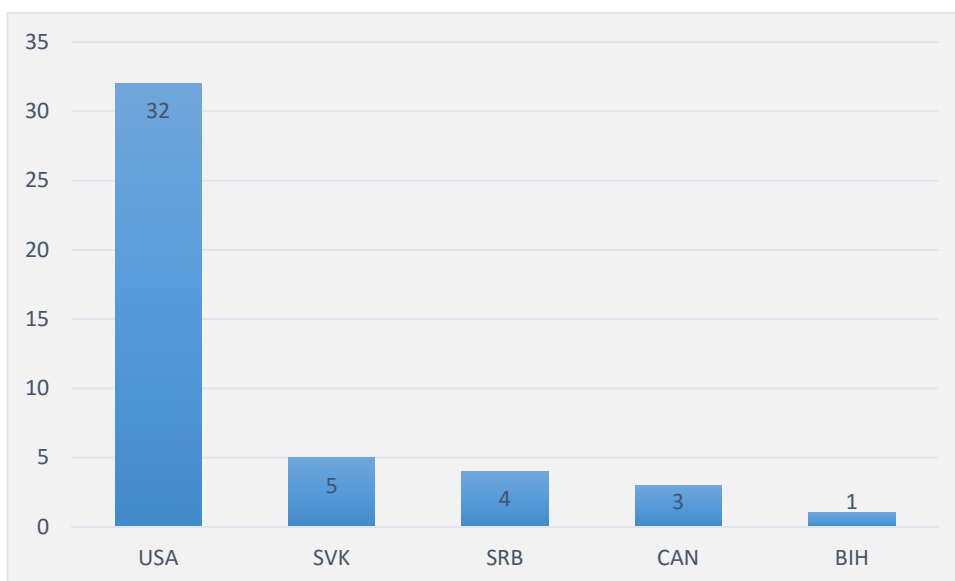
Tabulka 6: **Počty hráčů v NBL a ŽBL**

liga 2014/2015	Češi	cizinci	celkem	cizinci v %
NBL	139	45	184	24,5%
ŽBL	118	56	174	32%

6.2.4 Národnostní složení zahraničních hráčů

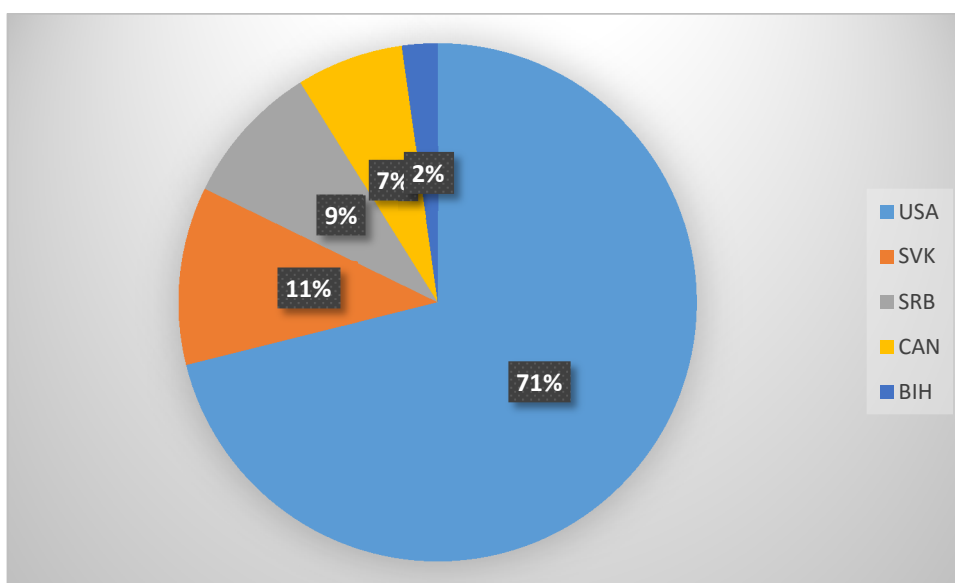
Nyní se podrobněji podíváme, odkud zahraniční hráči hrající v českých ligách nejčastěji pocházejí. V následujících grafech vidíme národnostní složení pro ŽBL a NBL. V prvním grafu jsou vždy uvedeni zahraniční hráči v přesných počtech seřazení podle všech národností, které byly zastoupeny v lize. V následujícím grafu pak můžeme vidět procentuální poměr národností, kde jsou zviditelněny především ty, které v lize převládaly.

Graf 1: Národnostní složení zahraničních hráčů v NBL

Jak můžeme pozorovat v grafu 1, celkový počet národností, které se vyskytovaly v mužské lize, byl poměrně malý. Jednalo se pouze o zahraniční hráče z pěti různých států. Největší počet hráčů (celkem 32) pocházel ze Spojených států amerických (USA), dále pouhých pět hráčů bylo ze sousedního Slovenska (SVK), tři potom z Kanady a celkem pět z bývalých zemí Jugoslávie, tedy 4 ze Srbska a jeden hráč pocházel z Bosny a Hercegoviny.

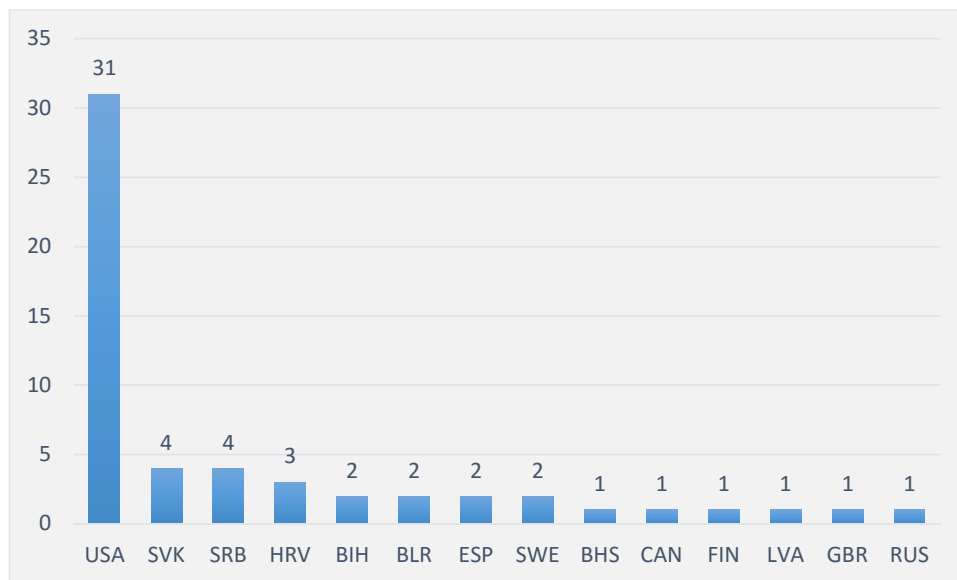
Graf 2: Procentuální zastoupení národností zahraničních hráčů v NBL

Na grafu 2 vidíme, že jasně dominující byla v poměru k celkovému počtu hráčů (celkem 45) americká národnost (USA). Jednalo se o 71 procent (téměř tři čtvrtiny)

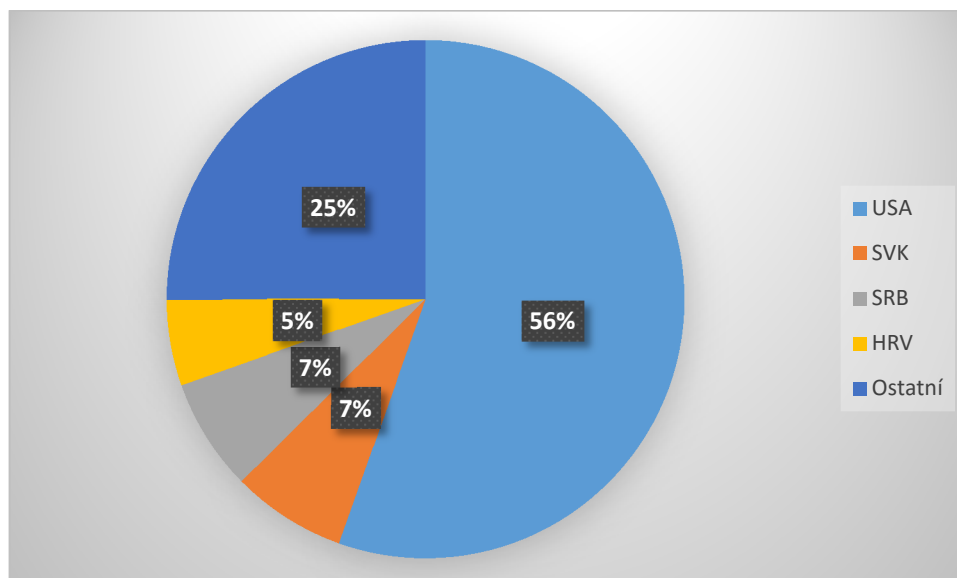
všech zahraničních hráčů působících v NBL. Slováci a Srbové pak měli zastoupení v lize kolem deseti procent.

Graf 3: Národnostní složení zahraničních hráčů v ŽBL

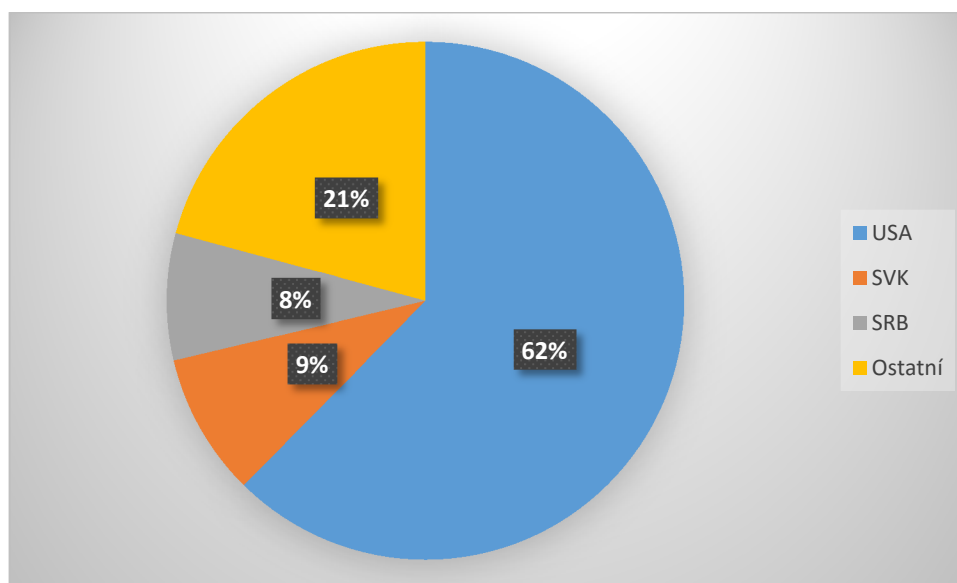
Na grafu 3 je možné pozorovat, jaká byla v sezoně 2014/2015 situace v ženské lize. Oproti mužům bylo v ŽBL pestřejší národností složení. Figurovaly zde hráčky ze čtrnácti různých států. Nejvíce hráček pak stejně jako u mužů pocházelo ze Spojených států amerických (USA). Bylo jich celkem 31. Dalšími státy s největším, avšak vcelku zanedbatelným, zastoupením zahraničních hráček u nás pak byli Slovensko, Srbsko a Chorvatsko

Graf 4: Procentuální zastoupení národností zahraničních hráček v ŽBL

Graf 4 ukazuje, že americké hráčky tvořily přes polovinu všech zahraničních hráček působících v ženské lize. Slovenky a Srbky měly sedmiprocentní zastoupení, Chorvatky pětiprocentní. Ostatní národnosti pak v součtu tvořily 25 procent z celkového počtu cizinek v ŽBL.

Graf 5: Celkové procentuální zastoupení národností pro obě soutěže dohromady

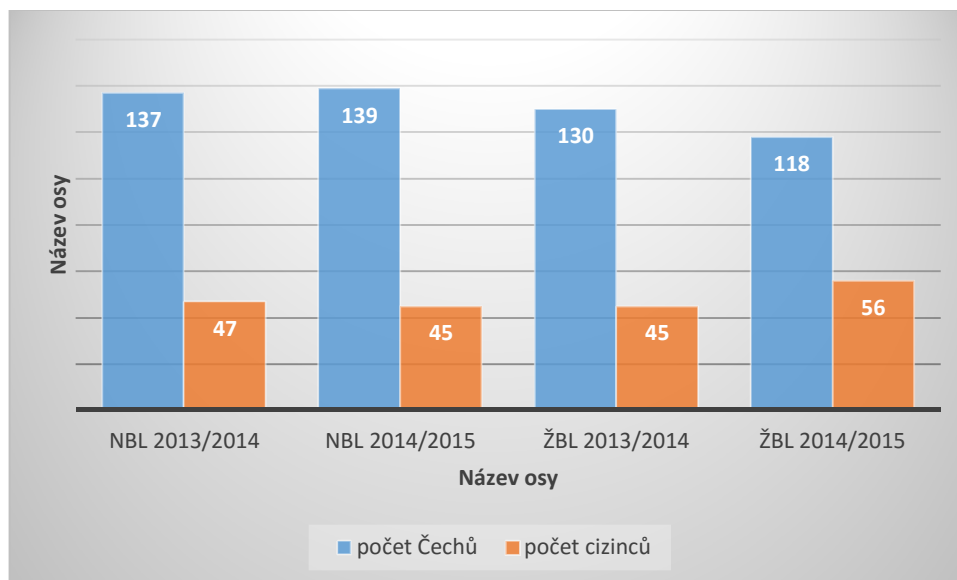
V grafu 5 je znázorněno celkové shrnutí působení zahraničních hráčů a hráček v obou soutěžích dohromady. V NBL a ŽBL tak působilo přes polovinu cizinců z USA. Kolem deseti procent hráčů pocházelo ze Slovenska a také ze Srbska. Hráči ostatních národností pak tvořili zhruba pětinu všech zahraničních hráčů.

6.2.5 Srovnání počtu zahraničních hráčů v sezonách 2013/2014 a 2014/2015

V níže uvedeném grafu 6 je zobrazeno porovnání počtu zahraničních hráčů v NBL a ŽBL mezi dvěma sledovanými sezonami. V mužské lize klesl počet cizinců o dva hráče a naopak se zvýšil počet domácích hráčů, také o dva. V obou sezonách tak shodně hrálo dohromady 184 basketbalistů.

V ženské lize je možno pozorovat jiný vývoj. Počet cizinek se zvýšil o devět a počet Češek klesl o dvanáct hráček. Celkově pak v sezoně 2013/2014 hrálo v lize 175 basketbalistek, o rok později pak o jednu méně.

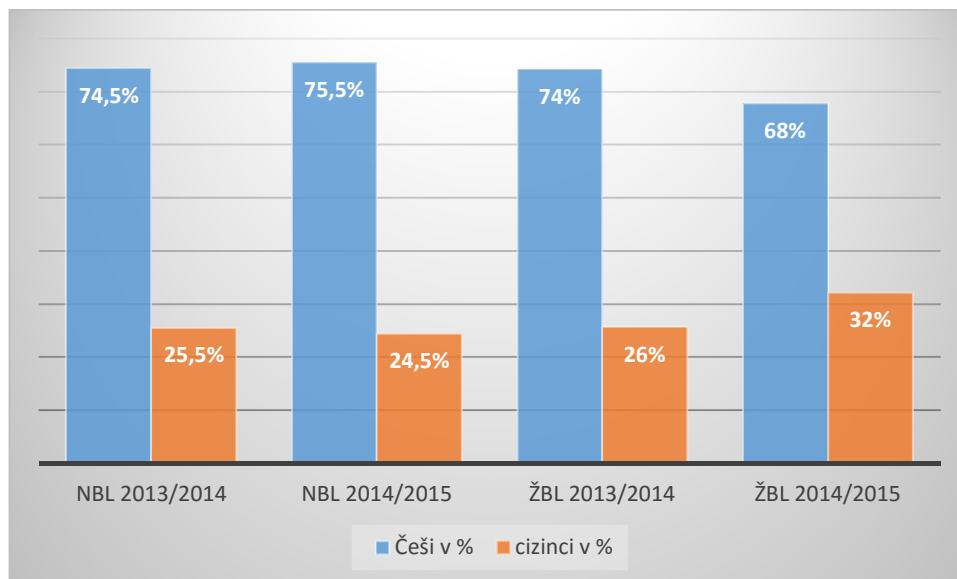
Graf 6: Porovnání počtu zahraničních a českých hráčů v NBL a ŽBL v sezonách 2013/2014 a 2014/2015

V následujícím grafu 7 je zobrazeno procentuální zastoupení zahraničních hráčů a Čechů v NBL a ŽBL pro každou sezonu zvlášť. U mužů byl zaznamenán 1% pokles počtu zahraničních hráčů, kteří v obou sezonách tvořili přibližně čtvrtinu z celkového počtu hráčů v NBL.

U žen bylo procentuální zastoupení cizinek v sezoně 2013/2014 obdobné jako u mužů. Cizinky tvořily zhruba čtvrtinu ze všech hráček ligy. O rok později se jejich počet zvýšil a v ŽBL tak působila třetina zahraničních basketbalistek z celkového počtu hráček.

Graf 7: Procentuální vyjádření počtu zahraničních a českých hráčů v NBL a ŽBL v sezonách 2013/2014 a 2014/2015

6.3 Srovnání odehraného času mezi zahraničními a českými hráči

V následující kapitole budu porovnávat jednu z položek, která se zaznamenává do technického zápisu o utkání, což je počet odehraných minut a to mezi cizinci a Čechy. Údaje jsou zaznamenány formou tabulky, pro každý tým byly sečteny celkové minuty všech zahraničních hráčů oproti celkové minutáži všech domácích hráčů a celková minutáž všech hráčů každého družstva. Z těchto hodnot bylo poté zjištěno procentuální vyjádření času, který odehráli cizinci. Následně formou aritmetického průměru byl vypočten průměrný počet minut na zápas pro jednoho cizince a jednoho Čecha. Do statistik jsou opět zahrnuti hráči, kteří nastoupili alespoň k jednomu utkání v soutěži.

6.3.1 Minutáž v NBL

V následující tabulce můžeme pozorovat porovnání odehraného času mezi cizinci a domácími hráči u družstev NBL. Družstva jsou seřazena dle konečného pořadí v soutěži.

Tabulka 7: **Minutáž v NBL**

tým	čas cizinci (min)	čas Češi (min)	Čas celkem (min)	čas cizinců v %	průměrný čas cizinci na zápas (min)	průměrný čas Češi na zápas (min)
ČEZ Basketball Nymburk	2328,2	3950,1	6278,3	37%	18,9	16,7
BK Děčín	1181,2	9432,6	10613,8	11%	24,6	17
Ariete Prostějov	2469	8409,5	10878,5	23%	26,6	18,2
BK Opava	0	10445,3	10445,3	0%	0	16,7
BK JIP Pardubice	3819,4	5453	9272,4	41%	23,8	14,3
Sluneta Ústí nad Labem	5795,2	3451	9246,2	63%	22,8	12,2
NH Ostrava	5083,8	3959	9042,8	56%	23,7	12,5
BK Lions Jindřichův Hradec	3713	5333,3	9046,3	41%	28	12,9
Tuři Svitavy	1378,2	7044,7	8422,9	16%	17,1	19
BC Geosan Kolín	2495,9	4997,8	7493,7	33%	23	18,8
USK Praha	2237,4	6253,3	8490,7	26%	31	13,6
MMCITĚ Brno	1079,3	7507,1	8586,4	13%	20,2	16,4
CELKEM	31580,6	76236,7	107817,3	29%	21,6 minut	15,7 minut

Jak vidíme, vyjádření času cizinců na hřišti v procentech a průměrné časy hráčů na zápas jsou výsledky, které nám nejlépe ukazují, kolik prostoru hráči na hřišti dostávají. U dvou týmů se čas cizinců dokonce přehoupl přes 50% hranici, ve Slunetě Ústí nad Labem a v NH Ostrava tedy zahraniční hráči dostali více prostoru v zápasech než naši domácí hráči. Mezi ostatními týmy se hodnoty pohybují v rozmezí 20-30%, tedy zhruba třetina celkového odehraného času v sezóně patřila cizincům. Týmy Děčína, Svitav a Brna daly

domácím hráčům nejvíce prostoru v zápasech. Jediná Opava odehrála sezonu pouze z českými hráči.

Pokud se podíváme do pravých krajních sloupců, je z nich patrné, že průměrná minutáž na zápas dosahovala u zahraničních posil vyšších hodnot než u Čechů. Jediným mužstvem, kde odehráli Češi v průměru více minut na zápas, byli Tuři Svitavy (vyjma Opavy, která neangažovala cizince během sezony). Alespoň trochu vyrovnanou bilanci, co se týká poměru minut na zápas mezi cizinci a domácími, mají pak týmy Nymburka, Kolína a Brna. V družstvech Slunety Ústí n. L., Ostravy pak cizinci na hřišti v průměru strávili cca o 10 minut déle. Největší rozdíl v této kategorii vidíme u týmů USK a Jindřichova Hradce, kde cizinci dostali průměrně o 15-17 minut více času v zápasech.

V posledním řádku tabulky jsou uvedeny hodnoty, které odpovídají průměru všech výsledků ze všech družstev NBL. Cizinci tedy v sezoně 2014/2015 odehráli zhruba třetinu celkového času, avšak v průměru na zápas strávili na hřišti cca o 5 minut více než naši čeští hráči.

6.3.2 Minutáž v ŽBL

V následující tabulce můžeme pozorovat porovnání odehraného času mezi hráčky družstev ŽBL. Družstva jsou seřazena dle konečného pořadí v soutěži

Tabulka 8: **Minutáž v ŽBL**

tým	čas cizinky (min)	čas Češky (min)	čas celkem (min)	čas cizinek v %	průměrný čas cizinek na zápas (min)	průměrný čas Češek na zápas (min)
ZVVZ USK Praha	1562,5	5715,7	6626,1	39%	19,9	19,6
Sokol Hradec Králové	910,4	4414,6	6922,4	14%	32,5	17
Kara Trutnov	2507,8	3606,9	6621,9	36%	20,6	18
DSK Basketball Nymburk	3015	4148,1	5228	46%	26,4	13,5
Valosun KP Brno	1079,9	3053	4798,8	21%	26,7	16,2
BK Žabiny	1745,8	3552,7	5272,5	36%	31,4	14,5

Brno						
BLK Slavia Praha	1719,8	4644,2	4823,1	33%	23,5	18,7
VŠ Praha	178,9	2673,9	5418,8	4%	12,8	20,2
BK Strakonice	2744,9	3783,9	5387,8	51%	28,9	16,3
Slovanka MB	1603,9	1879,8	5594,2	30%	21,6	15,7
SBŠ Ostrava	3714,4	2919,4	5613,3	66%	28,3	8,9
BA Karlovy Vary	2693,9	42827,5	66304,7	48%	20,4	17
CELKEM	23477,2	5715,7	6626,1	35%	24,4 min	16,3 min

Ve výsledcích o časových údajích z ŽBL pozorujeme, že ženy odehrály celkově méně minut než muži, což je dáno systémem soutěže. Pokud se podíváme podrobně na jednotlivá družstva, u týmů Strakonice a Ostravy cizinky odehrály více než polovinu celkového času. Téměř 50% odehraného času v sezoně pak dostaly zahraniční posily v Nymburce a Karlových Varech. Jediným týmem, kde Češky odehrály většinu sezony je pražský celek VŠ Praha, kde cizinky měly pouze 4% z celkového odehraného času.

Co se týká průměrně odehraných minut na zápas, v týmech USK Praha, Kary Trutnov a Karlových Varech cizinky a Češky strávily na hřišti zhruba stejnou dobu. Naopak v Hradci Králové, Nymburku, Strakonici a obou brněnských celcích Češky hrály o více jak 10 minut méně než zahraniční posily. Nejvíce markantní je pak rozdíl u družstva Ostravy, kde rozdíl v průměrné minutáži činní neuvěřitelných 19,5 minuty ve prospěch cizinek.

Z celkových průměrných výsledků pro ŽBL pak vyčteme, že zahraniční posily odehrály více jak třetinu celkových minut. V odehraných minutách opět vyšly jako vítězky cizinky, protože strávily v průměru na hřišti o 8 minut více než domácí hráčky.

6.3.3 Porovnání situace v NBL a ŽBL

Tabulka 9: **Porovnání minutáže hráčů mezi NBL a ŽBL**

liga	průměrný čas cizinců	průměrný čas Čechů	% času cizinců
NBL	21,6 minut	15,7 minut	29%
ŽBL	24,4 minut	16,3 minut	35%

Porovnáním výsledků v tabulce 9 vidíme, jak se situace liší v mužské a ženské lize. V ženách odehrály cizinky o 6% více celkových minut než u mužů. Rozdíly v průměrech na zápas u posil a domácích hráčů byly také vyšší v ŽBL. Ženy odehrály v průměru o 8 minut méně času na zápas než cizinky, muži pak jen o pět minut méně než cizinci.

6.4 Srovnání počtu vstřelených bodů mezi zahraničními a českými hráči

V této kapitole se opět zaměřím na jeden ze zásadních a často nejvíce sledovaných údajů technického zápisu, počtu vstřelených bodů v utkání.

6.4.1 Vstřelené body v NBL

V následující tabulce 10 je porovnán počet bodů vstřelených cizinci a domácími hráči a následně průměrný počet bodů pro jednoho cizince a jednoho českého hráče na zápas v každém ligovém týmu. Poslední řádek v tabulce je pak celkovým souhrnem zaznamenaných údajů pro všechna družstva.

Tabulka 10: Vstřelené body v NBL

tým	body cizinci	body Češi	celkem body	% body cizinci	průměr body na zápas cizinci	průměr body na zápas Češi
ČEZ Basketball Nymburk	1245	1448	2693	46%	10	6,3
BK Děčín	621	3541	4162	15%	12,9	6,2
Ariete Prostějov	1202	3389	4591	26%	13,4	7,4
BK Opava	0	4066	4066	0%	0	6,3
BK JIP Pardubice	1789	2111	3900	46%	11,3	5,5
Sluneta Ústí nad Labem	2680	961	3641	74%	10,1	3,4
NH Ostrava	2279	1122	3401	67%	9,8	3
BK Lions Jindřichův Hradec	1970	1735	3705	53%	14,6	4
Tuři Svitavy	777	2390	3167	25%	9,3	6,2
BC Geosan Kolín	1090	2074	3164	34%	9,8	6,5
USK Praha	994	1974	2968	33%	13,9	4
MMCITĚ Brno	473	2698	3171	15%	8	5,6
CELKEM	15120	27509	42629	35%	10,3	5,4

V tabulce 10 lze vidět, že u třech ligových mužstev vstřelili cizinci více jak polovinu bodů v sezoně. Jedná se o týmy Jindřichův Hradec, NH Ostrava a Sluneta Ústí na Labem. V posledním jmenovaném týmu cizinci dali téměř 75% celkových bodů týmu. V Pardubicích a Nymburku zahraniční hráči dosáhli skoro k polovině vstřelených bodů. V dalších týmech se na celkovém počtu bodů podíleli cizinci zhruba z 25-35%. Pouze v Děčíně a v Brně nastříleli větší část bodů Češi, kde se posily podílely jen na 15% bodů. Opavu opět vynecháváme, jelikož hrála pouze s českými hráči.

Průměrnému počtu vstřelených bodů na zápas opět vévodí zahraniční hráči. V Jindřichově Hradci a USK Praha činí rozdíl 10 bodů na zápas ve prospěch cizinců. U ostatních týmů vstřelily posily zhruba o 5-7 bodů více jak Češi. Vyrovnanější bilance je pouze u družstev Svitav, Kolína a Brna, kde je rozdíl nejnižší 2,5 bodu. Celkově v lize pak cizinci nastříleli přes třetinu všech bodů. Průměrně pak nastříleli o 5 bodů více na zápas než domácí hráči.

6.4.2 Vstřelené body v ŽBL

Tabulka 11: **Vstřelené body v ŽBL**

tým	body cizinky	body Češky	celkem bodů	% body cizinky	průměr na zápas cizinky	průměr na zápas Češky
ZVVZ USK Praha	753	1096	1849	41%	9,6	8,8
Sokol Hradec Králové	435	1995	2430	18%	15,5	5,8
Kara Trutnov	964	1588	2552	38%	7,5	6,4
DSK Basketball Nymburk	1332	1040	2372	56%	11,7	4
Valosun KP Brno	431	1576	2007	21%	11,1	6
BK Žabiny Brno	655	974	1629	40%	12,4	5
BLK Slavia Praha	845	1033	1878	45%	11	5,8
VŠ Praha	40	1494	1534	3%	2,9	6,4
BK Strakonice	1078	732	1810	60%	11,3	4
Slovanka MB	601	1234	1835	33%	7,4	4,9
SBŠ Ostrava	1285	439	1724	75%	10,5	2,2
BA Karlovy Vary	1021	715	1736	59%	7,2	4,1
CELKEM	9440	13916	23356	40%	9,8	5,3

Tato kapitola se věnuje porovnání zaznamenaných bodů mezi cizinkami a Čěškami u družstev ŽBL.

V ŽBL je situace následující: více jak polovinu vstřelených bodů svého týmu mají na kontě cizinky v Nymburce, Strakonících, Ostravě a Karlových Varech. V Ostravě zahraniční hráčky dosáhly dokonce na tři čtvrtiny celkových bodů vstřelených za sezonu. Kolem 40 procent, tedy téměř polovinu, se pak pohybují cizinky v družstvech USK Praha, Kara Trutnov, Žabiny Brno, Slavia Praha. V mladoboleslavské Slovaně posily vstřelily asi třetinu bodů, ve Valosunu Brno a Hradci Králové se hodnota pohybuje kolem 20%. Jediným týmem, kde skórovaly hlavně české hráčky je pražský celek VŠ Praha, kde cizinky vstřelily jen 3% všech bodů.

V průměrném počtu bodů na zápas má vyrovnanou bilanci mezi Čěškami a cizinkami pražský USK a Kara Trutnov. U ostatních týmů pozorujeme velké rozdíly, zahraniční posily vstřelily v průměru více bodů než domácí hráčky. Největší rozdíl ve prospěch cizinek pak vidíme u týmů Hradce, Strakonice a Ostravy, kde cizinky mají na kontě o 10 bodů více než Čěšky. Jediným družstvem, kde Čěšky nastřílely více bodů na zápas je VŠ Praha.

Z celkových výsledků vypočítáme, že cizinky nastřílely 40% všech bodů v soutěži. Ukazatel průměrného počtu bodů na zápas hraje naopak ve prospěch cizinek, kdy v průměru doručily do koše zhruba o 5 bodů více než domácí hráčky.

6.4.3 Porovnání situace mezi NBL a ŽBL

V následující tabulce se můžeme podívat na srovnání situace v mužské a ženské lize. Jsou zde uvedeny průměrné body na zápas pro cizince a české hráče a také procentuální podíl bodů z celkového počtu bodů, který vstřelili cizinci za celou sezonu.

Tabulka 12: **Porovnání vstřelených bodů hráčů mezi NBL a ŽBL**

liga	průměrný počet bodů cizinců	průměrný počet bodů Čechů	% bodů cizinců z celkového počtu bodů
NBL	10,3 b	5,4 b	35%
ŽBL	9,8 b	5,3 b	40%

V tabulce 12 je znázorněno přehledné porovnání situace v NBL a ŽBL. Jak vidíme, hodnoty ukazatele průměrného počtu bodů v zápase jsou v obou soutěžích relativně podobné. V NBL cizinci vstřelili o 5,1 bodů více než Češi, v ŽBL pak cizinky skórovaly nepatrně méně, doručovaly v průměru o 4,5 bodu více než Češky. Procentuální poměr vstřelených bodů zahraničními hráči ku celkovému počtu vstřelených bodů je taktéž docela vyrovnaný. V mužské lize je to zhruba třetina bodů pro cizince, v ženách pak ještě o trochu více, cizinky vstřelily celých 40% veškerých bodů v soutěži.

6.5 Srovnání efektivity mezi zahraničními a českými hráči

Dalším ukazatelem přínosu hráčů pro tým je ukazatel efektivity hráče, který se také zaznamenává do technického zápisu o utkání. Je to položka, která se získá ze všech ostatních číselných údajů (kromě času), které hráč v utkání dosáhl. Výsledné číslo je vypočteno z kladných a záporných ukazatelů, které se sčítají a odečítají, až dostaneme konečnou hodnotu. Mezi kladné ukazatele patří počet vstřelených bodů, počet doskoků, bloků, asistencí, zisků, získaných faulů. Mezi záporné ukazatele potom řadíme počet neúspěšných střel, počet ztrát, počet faulů, kterých se hráč dopustil.

6.5.1 Efektivita v NBL

Tato kapitola nás seznámí s efektivitou hráčů v NBL. Vycházíme opět ze statisticky zpracovaných údajů v tabulce.

Tabulka 13: **Efektivita v NBL**

Tým	efektivita cizinci	efektivita Češi	celkem efektivita	% efektivita cizinci	průměr efektivita cizinci na zápas	průměr efektivita Češi na zápas
ČEZ Basketball Nymburk	1492	1796	3288	45%	11,8	7,4
BK Děčín	672	3799	4471	15%	14	6,5
Ariete Prostějov	1405	3780	5185	27%	15,6	8
BK Opava	0	4146	4146	0%	0	6,3
BK JIP Pardubice	1894	2302	4196	45%	11,9	6
Sluneta Ústí nad Labem	2904	1128	4032	72%	10,7	4,8
NH Ostrava	2673	899	3572	75%	10,3	2
BK Lions	2080	1563	3643	57%	14,3	3,6

Jindřichův Hradec						
Tuři Svitavy	871	2290	3161	28%	10,4	5,7
BC Geosan Kolín	1209	2048	3257	37%	10,4	6,4
USK Praha	1103	1824	2927	38%	15,2	4
MMCITĚ Brno	444	2538	2982	15%	8	4,8
CELKEM	16747	28113	44860	37%	11	5,5

Hodnoty ukazatele efektivity v NBL jsou celkem podobné výsledkům ukazatele počtu vstřelených bodů. V týmech Slunety Ústí na Labem a Ostravě cizinci byli nejvíce efektivními, z celkového součtu efektivity mají na kontě 75%. Nadpoloviční většiny efektivity pak dosáhli zahraniční hráči v družstvu BK Lions Jindřichův Hradec. Téměř polovinu celkové efektivity svých týmů ovládli cizinci v Nymburku a Pardubicích, kde výsledná hodnota činí 45%. U dalších týmů se výsledná hodnota efektivity cizinců pohybuje v rozmezí zhruba 30-40%. Jediné dva týmy, kde cizinci byli efektivní jen z 15% celkové efektivity, jsou Děčín a Opava.

Při zkoumání průměrné hodnoty efektivity na zápas pozorujeme, že v žádném z týmů se Češi nepřibližují k hodnotám cizinců. Nejvyrovnanější bilance je u týmu z Brna, kde je rozdíl 3,2 bodů efektivity ve prospěch cizinců. Ve většině týmů byli cizinci o 5 bodů efektivnější než Češi. Největší rozdíl v této hodnotě najdeme u družstev Jindřichova Hradce a USK Praha, kde byla efektivita zahraničních hráčů zhruba o 11 větší než u domácích basketbalistů.

Celkově v lize pak dosáhly zahraniční posily 37% z celkové hodnoty efektivity. Průměrně na zápas byli cizinci o 5,5 bodu efektivnější než naši domácí basketbalisté.

6.5.2 Efektivita v ŽBL

V následující tabulce 14 je zobrazeno srovnání efektivity mezi zahraničními posilami a domácími basketbalistkami v ženské lize.

Tabulka 14: **Efektivita v ŽBL**

tým	efektivita cizinky	efektivita Češky	celkem efektivita	% efektivita cizinky	průměrná efektivita cizinky na zápas	průměrná efektivita Češky
ZVVZ USK Praha	992	1284	2276	44%	12,6	8,8
Sokol Hradec Králové	439	1874	2313	19%	15,7	5,4
Kara Trutnov	1162	1495	2657	44%	7,5	6
DSK Basketball Nymburk	1562	827	2389	65%	14,4	3,2
Valosun KP Brno	565	1538	2103	27%	14,8	5,9
BK Žabiny Brno	862	807	1669	52%	15,1	3,7
BLK Slavia Praha	942	842	1784	53%	11,3	4,6
VŠ Praha	41	1275	1316	3%	2,9	5
BK Strakonice	1005	640	1645	61%	10,7	3,4
Slovanka MB	535	847	1382	39%	5,9	3,4
SBŠ Ostrava	1243	136	1379	90%	10,2	1,6
BA Karlovy Vary	788	544	1332	59%	5,7	3
CELKEM	10136	12109	22245	46%	10,6	4,5

Výsledky efektivity v ŽBL dopadly následovně: nejvíce se na celkové efektivitě družstva podílely zahraniční hráčky Ostravy. Ostravské cizinky dosáhly neuvěřitelné 90% hodnoty efektivity z celkové efektivity družstva za celou sezonu. Dalšími týmy, kde zahraniční basketbalistky dosáhly více, jak 50% hodnoty efektivity byly DSK Basketball Nymburk, BK Žabiny Brno, BLK Slavia Praha, BK Strakonice a BA Karlovy Vary. V družstvech Kary Trutnov a USK Praha pak byly Češky jen o málo efektivnější než cizinky, hodnota efektivity cizinek zde dosáhla 44%. Ve Slovanke cizinky byly efektivní z 39% celkové hodnoty družstva, v brněnském Valosunu to pak byla zhruba třetina celkové efektivity. V týmu Hradce Králové dominovaly efektivitě Češky, kde cizinky dosáhly jen na 19%. Nejméně pak byly zahraniční posily efektivní v týmu VŠ Praha, kde hodnota činí pouhých 3% z celkové efektivity družstva.

Pokud se podíváme na pravé sloupce tabulky, pak pozorujeme, že ve všech družstvech kromě VŠ Praha byly zahraniční hráčky v průměru na zápas efektivnější. Nejmenší rozdíly vidíme u týmů Kary Trutnov, Slovanke a Karlových Varů. Ve středu

žebříčku pak figurují družstva USK Praha, Slavie Praha a Strakonice. V ostatních týmech se rozdíl pohybuje kolem 10 bodů efektivity na zápas ve prospěch zahraničních posil. Nejvíce efektivní v průměru na zápas byly cizinky hrající v týmu BK Žabiny Brno, které byly o 11,4 bodů efektivity lepší než Češky.

Celkově pak dosáhly cizinky na 46% z celkové hodnoty efektivity všech týmů za celou sezonu, což je tedy téměř polovina. V průměru na zápas byly zahraniční hráčky efektivnější než Češky, hodnota je větší cca o 5.

6.5.3 Porovnání situace v NBL a ŽBL

V tabulce 15 jsou porovnané výsledné údaje efektivity cizinců v mužské a ženské lize. Levý sloupec tvoří průměrná efektivita cizinců na zápas, střední průměrná efektivita Čechů na zápas a v pravém nalezneme hodnotu efektivity cizinců z celkové efektivity v %.

Tabulka 15: **Porovnání efektivity hráčů mezi NBL a ŽBL**

liga	průměrná efektivita cizinců	průměrná efektivita Čechů	% efektivita z celkové efektivity
NBL	11	5,5	37%
ŽBL	10,6	4,5	46 %

Pokud porovnáme výsledky v NBL a ŽBL, můžeme vidět, že je zde situace velmi podobná jako v Tabulce 12, kde jsou srovnány počty vstřelených bodů. V obou ligách tedy byli cizinci efektivnější než domácí hráči. U mužů byli zahraniční hráči efektivnější o 5,5 bodů, u žen pak byla tato hodnota nepatrně větší, činila 6,1 bodů efektivity. Co se týká procentuálního vyjádření, u mužů byla celková hodnota efektivity cizinců o něco málo větší než třetina z celkové efektivity všech hráčů za sezonu. U žen bylo toto číslo vyšší, dosáhlo na 46%. Cizinky tak byly skoro stejně efektivní jako české hráčky hrající v soutěži.

7 Diskuse

Cílem práce bylo zjistit uplatnění zahraničních hráčů v českých nejvyšších basketbalových soutěžích, tedy v NBL (Národní basketbalová liga) a ŽBL (Ženská basketbalová liga) v sezoně 2014/2015, pomocí vybraných herních ukazatelů technického zápisu utkání. Na základě výzkumu se podařilo odpovědět na hypotézy, které byly v úvodu práce stanoveny. Z celkem čtyř hypotéz se potvrdily dvě.

Hypotéza číslo jedna předpokládala, že se počet hráčů oproti předcházející sezoně zvýšil o 10% v obou soutěžích. Výzkumem bylo zjištěno, že počet zahraničních hráčů v mužské soutěži se překvapivě o procento snížil (z 25,5% na 24,5%) a hypotéza se v případě NBL nepotvrdila. Celkový počet cizinců oproti předcházející sezoně klesl ze 47 na 45 a naopak se zvýšil počet domácích hráčů v soutěži. V sezoně 2013/2014 hrálo NBL 137 Čechů a o rok později 139. Celkový počet hráčů v soutěži zůstal po obě sezony stejný. U mužů tedy lze výsledky výzkumu počtu zahraničních hráčů hodnotit kladně, jelikož jejich počet v soutěži klesl. Ačkoliv pokles nebyl nijak výrazný, s ohledem na současný trend angažování cizinců je udržení stejného počtu stále pozitivním výsledkem. Situace u žen je odlišná. První hypotéza se ani v případě ŽBL nepotvrdila, avšak u žen došlo oproti mužům ke zvýšení počtu zahraničních hráček v lize. V sezoně 2013/2014 u nás působilo celkem 45 cizinek a o rok později toto číslo stoupl na celkový počet 56. Nárůst byl šestiprocentní. Negativním faktem je to, že ačkoliv se celkový počet hráček působících v lize po obě sezony prakticky nezměnil, ubylo pro sezonu 2014/2015 českých hráček, kterých tento ročník soutěže působilo v lize o 12 méně než předešlou sezonu.

Hypotéza číslo dvě předpokládala, že zahraniční hráči strávili na hřišti v průměru na jeden odehraný zápas o 5 minut delší dobu než čeští hráči. Tento předpoklad byl položen pro obě soutěže. V mužské lize byla hypotéza potvrzena. Zahraniční hráči strávili na hřišti v průměru na zápas celkem o 5,9 minuty delší dobu než domácí hráči. Celkově pak cizinci v sezoně odehráli téměř třetinu celkového času, který odehráli všichni hráči v soutěži. U žen se hypotéza také potvrdila a rozdíl v minutáži byl ještě výraznější. Zahraniční hráčky odehrály v průměru na zápas celkem o 8 minut déle než české hráčky. Celkově pak odehrály 35 % veškerého času.

Rozdělení minut mezi české a zahraniční hráče bylo zkoumáno ze dvou pohledů, aby byly výsledky přesnější a méně zkreslené. Pokud se totiž podíváme na to, kolik cizinci odehráli z celkového odehraného času v sezoně, výsledky v podstatě hrají ve prospěch

domácích hráčů. Zahraniční hráči v obou soutěžích odehráli zhruba třetinu celkové minutáže v sezoně, avšak je potřeba zohlednit fakt, že počet zahraničních hráčů v jednotlivých týmech a celkově v soutěži byl nižší než počet domácích hráčů, a proto je logické, že celkově odehráli méně minut. Při zkoumání působení hráčů z pohledu času stráveného na hřišti v průměru na jeden odehraný zápas je situace značně odlišná. Zkoumané výsledky jasně ukazují ve prospěch zahraničních hráčů. Je z nich tedy více patrné, že zahraniční hráči byli v obou soutěžích více zatěžováni než domácí hráči. Tato data byla vypočítána pomocí aritmetického průměru z průměrně odehraných minut na zápas každého hráče v týmu, zvlášť pro zahraniční hráče a zvlášť pro české hráče. Samozřejmě i tyto výsledky mohou být zkreslené, jelikož pokud v týmu působil pouze jeden zahraniční hráč (například ženský tým Hradce Králové) a byl časově velmi vytěžován, průměr zbylých domácích hráčů byl menší, jelikož byly započítány také domácí hráčky, které nedostaly takový prostor na hřišti. Nicméně i přesto z výsledků vyplývá, že zahraniční hráči dostávali větší časový prostor na hřišti než hráči domácí. Celkový počet odehraných minut u každého cizince pak může ovlivnit i další ukazatele jejich herního výkonu, jelikož hráč má větší prostor na hřišti během zápasu a tedy i více času pro získání míčů, doskoků, střel atd.

Hypotéza číslo tři předpokládala, že zahraniční hráči v NBL a také v ŽBL zaznamenali v průměru na zápas o 10 bodů více než čeští hráči. Tato hypotéza nebyla potvrzena pro mužskou ani pro ženskou ligu. Z výsledků vyplývá, že v obou ligách cizinci zaznamenávali v průměru zhruba o 5 bodů více než domácí hráči. Pokud se podíváme na procentuální podíl, v NBL pak cizinci zaznamenali přes třetinu všech vstřelených bodů v soutěži, u žen toto číslo dosáhlo dokonce 40%. I přesto, že nebyla hypotéza potvrzena, výsledky výzkumu ukazují v neprospěch domácích hráčů. Pokud zvážíme, že počet českých hráčů byl oproti zahraničním hráčům u mužů téměř trojnásobný a počet Čechů v ženské lize více jak dvojnásobný, pak jsou hodnoty zaznamenaných bodů cizinců v procentech vysoké. Z výsledků je patrné, že zahraniční posily patřily mezi nejvíce skórující hráče a hráčky a čeští hráči za nimi v této statistice zaostávali. Bodový přínos zahraničních hráčů je tedy nepopíratelný. Otázka je, zdali nebyl počet bodů ovlivněn právě větším počtem minut, který cizinci v průměru na zápas odehráli, jelikož měli více prostoru body nastřílet.

V poslední hypotéze číslo 4 se předpokládá, že průměrná efektivita zahraničních hráčů dosahovala jak v NBL, tak také v ŽBL v průměru na zápas o 5 bodů vyšší hodnoty

koeficientu efektivity než u domácích hráčů. Tato hypotéza se potvrdila v případě obou soutěží. U mužů cizinci dosáhli v průměru na zápas o 5,5 bodu vyššího koeficientu efektivity než domácí hráči. Celkově pak posily dosáhly na téměř 40% z celkové efektivity všech hrajících hráčů v sezoně. U žen vykazovaly zahraniční hráčky v průměru na zápas vyšší efektivitu než cizinci v NBL. Rozdíl ve prospěch cizinek činil 6,1. Z celkové hodnoty efektivity, která byla dosažena všemi hráčkami v sezoně, měly na kontě téměř 50%. I v tomto případě jsou výsledky pozitivní pro zahraniční posily a negativní pro domácí hráče. Stejně jako v případě zaznamenaných bodů cizinci i přes menší početnost v obou soutěžích v poměru k celkové efektivitě všech působících hráčů dosáhli vysokých hodnot, v případě žen se jednalo téměř o polovinu. Tyto výsledky pak ovšem opět mohlo ovlivnit to, že zahraniční hráči odehráli v průměru více minut než čeští hráči.

Je otázkou, zdali byli zahraniční hráči přínosem pro všechny týmy. Pokud se podrobněji podíváme do tabulky 5, která nám ukazuje počty cizinek v jednotlivých týmech ženské ligy, můžeme pozorovat, že se na posledních třech místech v soutěži umístily týmy Slovan, Ostrava a Karlovy Vary, ve kterých působilo nejvíce zahraničních hráčů ze všech týmů. I přes vysoký počet posil se týmům nepodařilo dosáhnout na lepší umístění v soutěži a kladu si otázku, jestli je tedy nutné angažovat takový počet zahraničních hráčů. Pokud by týmy daly více prostoru domácím hráčkám, výsledky by jistě nebyly horší. Pro Česko by naopak bylo pozitivní, že získají více herních zkušeností a zejména u mladých hráček by docházelo k vývoji a pravděpodobně i hernímu růstu.

8 Závěry

Cíl práce, kterým bylo zjistit uplatnění zahraničních hráčů, tedy jejich bodový přínos, efektivitu a čas, který v sezoně odehráli, byl splněn. Ačkoliv se potvrdily pouze dvě ze čtyř stanovených hypotéz, z výzkumu vyplývá, že zahraniční hráči v mužské i ženské lize měli v sezoně 2014/2015 velký podíl na hře družstva, ve kterém působili a jejich bodový přínos a efektivita byly dle zjištěných výsledků vysoké.

Téma působení zahraničních hráčů v českém prostředí je nyní aktuálním problémem, jelikož mezinárodní migrace pracovních sil, a tedy i profesionálních sportovců je v dnešním světě naprosto běžnou záležitostí. Pokud by do budoucna počet zahraničních hráčů vzrostl, je otázkou jaké bude mít dopady tento trend na vývoj českého basketbalu. Z výzkumu vyplývá, že zahraniční posily dostávají více prostoru na hřišti a dosahují lepších výsledků i v ostatních vytipovaných ukazatelích. Je však možné, že prostor, který tyto hráči na hřišti mají, kladně ovlivňuje právě jejich celkovou efektivitu a počty vstřelených bodů, jelikož získají více času na rozehraní a tedy i větší důvěru od trenéra. Čeští hráči pak nedostávají časový prostor jako zahraniční hráči a za menší minutáž dosahují i nižší hodnoty efektivity. Je možné, že pokud by Češi dostali větší prostor, pak by mohla být jejich efektivita vyšší.

Český basketbal se potýká s nedostatkem mladých hráčů, kteří by nahradili starší sportovce v seniorských kategoriích. Pokud již v některém juniorském celku určitého klubu působí nadějní mladí hráči, nastává zde problém přechodu těchto hráčů do seniorských kategorií. Jelikož je strategie většiny týmů taková, že kluby hledí na výsledky a konečné umístění družstva v tabulce, pak je pro ně jistějším rozhodnutím koupit zahraniční posilu, která má již zkušenosti ze seniorských kategorií a dosahovala ve statistikách dobrých individuálních výkonů, než riskovat horší umístění v soutěži zapojením mladých nezkušených domácích hráčů.

Tato práce potvrzuje, že zahraniční hráči jsou upřednostňováni před hráči českými, což bude mít dle mého názoru v delším časovém horizontu negativní dopad na kvalitu a výsledky národních družstev mužů i žen na mezinárodním poli. Myslím si, že je nezbytné se zamyslet nad procesem výchovy mládeže a integrace mladých hráčů do seniorských

kádrů. Tato problematika je závažným tématem současného basketbalu, které by mohlo být podnětem k dalšímu zpracování a výzkumu.

9 Seznam zdrojů

Použitá literatura:

Dobrý, L., & Velenský, E. (1980). *Košíková: Teorie a didaktika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Dobrý, L., (1988). *Didaktika sportovních her*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Dovalil, J., Choutka, M., Svoboda, B.,...Bunc, V. (2002). *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia.

Dovalil, J., Bauer, K., Doležal, T., Hogenová, A., ...Svoboda, B. (2004). *Olympismus*. Praha: Olympia.

Jindra, M. (2009). *Srovnání efektivity herního výkonu českých a zahraničních hráčů v naší nejvyšší basketbalové soutěži mužů v sezónách 2002/2003 – 2007/2008*. (Unpublished master's thesis). Charles University, Praha, Czechia.

Legrand, L. & Rat, M. (2002). *Basketbal*. Bratislava: Mladé léta.

Perič, T., & Dovalil, J. (2010). *Sportovní trénink*. Praha: Grada.

Sekot, A. (2003). *Sport a společnost*. Brno: Paido.

Sekot, A. (2008). *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada.

Smith, R.. (1998). *Velká encyklopedie - Basketbal*. Praha: Svojtka&Co.

Táborský, F., a kol. (2007). *Základy teorie sportovních her*. Praha: Karolinum

Velenský, M. (1999). *Basketbal*. Praha: Grada.

Velenský, M. (2008). *Pojetí basketbalového učiva pro děti a mládež*. Praha: Karolinum.

Internetové zdroje:

Asociace ligových klubů. (n. d.). Retrieved March 9, 2016 from <http://www.alk-basketbal.cz/>

Basketbal.cz. (2011). *Naturalizace, fenoménem evropského basketbalu*. Retrieved February 10, 2016 from <http://probasket.cz/2011/08/naturalizace-fenomenem-evropskeho-basketbalu/>

Česká basketbalová federace. (n. d.). Retrieved January 14, 2016 from <http://www.cbf.cz/>

Česká basketbalová federace. (2014). *Řády ČBF*. [PDF]. Retrieved February 19, 2016 from http://www.cbf.cz/ftp/data/rady-2014/rady_2014.pdf

Eurobasket. (n.d.) Retrieved February 19, 2016 from <http://www.eurobasket.com/>

ČEZ Basketball Nymburk. (n. d.). Retrieved February 20, 2016 from <http://www.basket-nymburk.cz/home/>

International Basketball Federation (FIBA).(n. d.). *About FIBA*. Retrieved November 9, 2014 from <http://www.fiba.com/pages/eng/fc/FIBA/quicFact/p/openNodeIDs/889/selNodeID/889/quicFacts.html>

Minarovičová, K. (2014). *Zahraniční hráči v českých nejvyšších basketbalových soutěžích*. (Bachelor's thesis, Masaryk University, Brno, Czechia). Retrieved from file:///C:/Users/Monika/Documents/Škola/BAKALÁŘ/Minarovicova_Kristyna_Bakalarska_prace_tisk.pdf (accessed January 10, 2016)

Novotná, K. (2012). *Výskyt a efektivita tříbodových střeleckých pokusů v závislosti na změně pravidla o prodloužení čáry tříbodového území*. (Bachelor's thesis, Charles University, Prague Czechia). Retrieved from file:///C:/Users/Monika/Downloads/BPTX_2011_1__0_289734_0_116452.pdf (accessed January 16, 2016)

Svoboda, L. (2010) *Participace zahraničních hráčů v naší nejvyšší basketbalové soutěži mužů*. (Bachelor's thesis, Charles University, Prague, Czechia). Retrieved from file:///C:/Users/Monika/Downloads/BPTX_2008_1_11510_PSHB002_156021_0_62024%20(1).pdf (accessed January 21, 2016)

10 Seznam příloh

Příloha 1: Seznam zkratk

Příloha 2: Seznam zkratk států

Příloha 3: Seznam tabulek

Příloha 4: Seznam grafů

Příloha 1: Seznam zkratk

ČBF – Česká basketbalová federace

EU – Evropská unie

FIBA – Mezinárodní basketbalová federace (Fédération Internationale de Basketball Amateur)

KHL – Kontinentální hokejová liga

NBL – Národní basketbalová liga mužů

NHL – National hockey league

ŽBL – Ženská basketbalová liga

Příloha 2: Seznam zkratk států

BHS – Bahamy

BIH – Bosna a Hercegovina

BLR - Bělorusko

CAN - Kanada

ESP - Španělsko

FIN - Finsko

GBR – Spojené království Velké Británie

HRV - Chorvatsko

LVA - Lotyšsko

RUS – Ruská federace

SRB - Srbsko

SVK - Slovensko

SWE - Švédsko

USA – Spojené státy americké

Příloha 3: Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled ukazatelů herního výkonu jednotlivce

Tabulka 2: Přehled finálního umístění družstev NBL v sezonách 2010/11 až 2014/2015

Tabulka 3: Přehled finálního umístění družstev ŽBL v sezonách 2010/2011 až 2014/2015

Tabulka 4: Zahraniční hráči v NBL

Tabulka 5: Zahraniční hráčky v ŽBL

Tabulka 6: Počty hráčů v NBL a ŽBL

Tabulka 7: Minutáž v NBL

Tabulka 8: Minutáž v ŽBL

Tabulka 9: Porovnání minutáže hráčů mezi NBL a ŽBL

Tabulka 10: Vstřelené body v NBL

Tabulka 11: Vstřelené body v ŽBL

Tabulka 12: Porovnání vstřelených bodů hráčů mezi NBL a ŽBL

Tabulka 13: Efektivita v NBL

Tabulka 14: Efektivita v ŽBL

Tabulka 15: Porovnání efektivity hráčů mezi NBL a ŽBL

Příloha 4: Seznam grafů

Graf 1: Národnostní složení zahraničních hráčů v NBL

Graf 2: Procentuální zastoupení národností zahraničních hráčů v NBL

Graf 3: Národnostní složení zahraničních hráček v ŽBL

Graf 4: Procentuální zastoupení národností zahraničních hráček v ŽBL

Graf 5: Celkové procentuální zastoupení národností pro obě soutěže dohromady

Graf 6: Porovnání počtu zahraničních a českých hráčů v NBL a ŽBL v sezonách 2013/2014 a 2014/2015

Graf 7: Procentuální vyjádření počtu zahraničních a českých hráčů v NBL a ŽBL v sezonách 2013/2014 a 2014/2015